Контрольный экземпляр

Массо а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕН МИНИСТРИЙ СОВЕТЕН ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШОАТТА, 18 ИЮЛЬ, 1981 ШУ. ● № 86 (6376). ● Мах 2 кеп.

ПЛАНАЛ СОВГIА 2200 ТОНН

«Хlара балха дийнахьа хьадер дукхагlа хилийта!» ялача девизагlа шерра социалистически ярь йоаршальча «Горскнефть» НГДУ мехкдаьттахоша беттагара беттага динагlа хулийт шоай производствении хьонхамаш. Дерригача технико-экономически хьонхамий ялх бетта план ханал хьалха кхочаш а я, тlа-тlа шоай къахьегама толамаш совдоахаш хьинаре къахьегаш ба уш шоллагlча ах шера а. Ер шу доладелча дена планагlа лаьрхlачул совгlа цар даьккхад 2200 тони гаргга мехкдаьтта. Ялх бетта планал совгlа мехкдаьттахоша маьхала яьккхай 29 эзар сом мах бола товарни продукци. Белгалдаккха деза управлене планал совгlа даьккха мехкдаьттах дукхагlдар къахьегама овсарле лакхъяра чотагlа даьккха хилар.

Уж къахьегама толамаш доахача социалистически яхье хьалха латташ хьайоагlаш я Газиев Каит Юсуповича керте латтача мехкдаьтта доахача шоллагlча цеха коллектив. Духхьал цо ше дlабахача ялх бетта заданел совгlа даьккхад 2100 тони мехкдаьтта. Икола хьалхарча ах бетта план а массехк ди ханал хьалха кхоачашъяьй цо.

Б. КОСТОЕВ.

ЯХЬЕ ХЬАЛХА ЛАТТ

Старогрозненски бурув тохара балхий управлене лаьттан ченаш техкараша ах шера планал совгlа техад 1623 метр бурув. Цхьан станокаца бетта бурув тохара сухала задани 117,2 процент кхоачашъяьй, техкай пхи скважина, планагlа тахка езаш ир шиъ мара йоацача. Къахьегама овсарле лакхъяра задани 13,5 процент тlехкхоачашъяьй. Бурув тохара сухал лакхъярах, химически реагенташ, электроэнерги, кхыйола материалаш кхоярах паччахьалкхенна баь пайда 350 эзар сом да. Уж толамаш довхача дизза дакъа лоац управлене рационализатораша а. Цар укх шера кийч а яь производствана юкъейилхьача рационализаторски предложенеша шера беш бола пайда 140 эзар сом да.

Дика лел буруведеттарий гlулакхаш июль бетта а. Ветта 2900 метрал кlезигагlа доацаш бурув тоха дош денлад цар. Укх бетта хьалхарча бархl дийнахьа цар техад 1134 метр бурув заданел совгlа техар 334 метр а йолаш.

Белгалъяьккна дика къахьегаш я буровой начальникаш Шпецов Владимир, Залялутдинов Тlахlир, Шулинин Иван, Ковелев Кирилл керте латта коллективаш.

А. ТИЩЕНКО.

ХЬУВКЪАМ ЧУБАХЬАШ Я РЕСПУБЛИКА

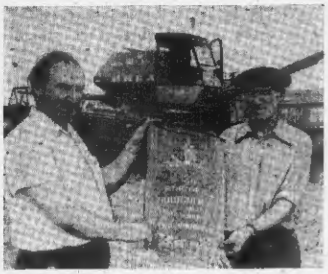

ДЕША ДАЙ

Урус-Мартановски района кхыча боахамашнарчул тlехьагlа хьувкъ гурахьа дlадийна ялат лоамашта гаргагlа ухкача «Горец» совхоза кхашка. Из бахьан долаш тlехьагlа чуэца а доладу из. Хlинта укх шера 3 июле болабир цу боахаме из болх. Цхьабакъда, шин дийнахьа болх а бeь беррига а 280 гектара тlа хинна мукх чуийцачул тlехьагlа кхаь дийнахьа хьежа дийлар чудерзаде йиш йолча боарамга дlахкоачаш кlа кхачалца. Хlинта из 1720 гектара тlа да совхозе.

Хlана гlатеlla дlахьош да кlа чуэцара балхаш. Са тесача дена боад къоалабалалца кхашна болх беш 18 комбайн хул. Хlара дийнахьа юкъера лаьрхlача шин бlаь гектара тlара ялат чуда нагагlдоал уж леласча механизаторашта, норма 120 йолаш. Хlаьта хlинале 1140 гектар совгlа долча кхашкара чуийца даьккхад кlа.

Болх ипатоаший методагlа хьувкъам чуэцара-транспортни комплекс вlашагl а елла дlахьо. Цунна кулгалдеш совхоза директор Каримов lабдул-Межид ва. Хlаьта хьувкъам мел дlша чуэц тlахьожам лоаттабера Каримова новкъостал деш боахама керттера агроном Хатуев Шамсуддин керттера инженер Берзнцев Сайд-Ахьмади ба. Цул совгlа Сайд-Ахьмад техникана доал дечен охача на тоае декхарийла йолчен отряда керте латт, хlаьта Шамсудина чах кхаш мукъадоахачв, лаьтта оахача доакъара шоалагlа юв культураш дlаювча отряда кулгалду.

Ялат чуэцаш боахкача маьха балха хьазаш вlаштlехьдахарах, социалистически ярь лелаярах, цунна ханханахьа итогаш я еш нах моральной материальной белгалбахарах бехктонхаме совхоза парткома секретара Дидаев lайнде кулгалду отряд я.

Толамца кхоачашду цу кхоккхе отряда коллективаша хьалхашка латта декхараш. Из хьахьйкх ялат лаьрхlача тайпаре сиха чуэцаш хиларо. Масала, из бола ялат 12 балха дийнахьа чудерзадаь дакхка дош денладар совхоза коллектива. Хlаьта ший деша да йолаш хьа а йоагlа. Бархl балха дийнахьа 1420 гектара тlара кlан мукхи чубера боахама къахьегамхоша. Хlаьта диса 580 гектар кlа кхаь балха дийнахьа чудерзаде шоай коллектива ико дlахкоачарехиларах шеко а яц совхоза кулгалхой.

Хlара дийнахьа еча итогех яхье котало яьккхача комбайнера ахчан совгlат ду, лу цlе вымпел. Из хlина Расуев Абдурахьманага я. Хьокхамашка диллача цул дукха тlехьа ца бусаш къахьегаш хьабоагlа комбайнераш Такаев Шаид а Аслев Супьян а. Балха нормаш юкъера лаьрхlача 180 — 200 процент кхоачашъю царех хlаране.

Иштта овсаре къахьегаш хьабоагlа кхай тlара хьатта ялат дlакхухьаш лела совхоза толашагlа бола шофераш: вежарий Тиблоевгlар Хьумиди Хьамзати, Эльмураев Юсап, Сербиев Салман.

Совхоза кхаш леладераш раьза болаш ба чуэцача хьувкъана а. Хlара гектара тlара 24 центнер йоал, план 20 йолаш. Паччахьалкхенна планагlа 1050 тонн ялат дlадала дезаш бар укх шера совхоза къахьегамхой. Цхьабакъда, КПСС XXVI съезд хинна ахьайтталагlча пятилетна ер хьалхара шу къахьетта белгалдаккха безам болаш цар дош денлад паччахьалкхенна 1800 тонн ялат дlачудала.

— Цунах а кхоачамберг бац оаха, — йоах Каримов lабдул-Межида. — Дьахенна дlалургда 2000 тонн ялат. Дагальцар кхоачацде ина болаш да тхо. Хlаьта ялат дlайидеча паччахьалкхенна пункте хlанале 400 тонн совгlа ялат дlадахьийтад оаха.

Сихдаь дlахьош да цу боахаме чах кхаш мукъадахара, лаьтта ахара, шоалагlа юв культураш дlаера балхаш а. Бархl бlаь гектар чах мукъа а даьккха, 220 аьха а аьха, 60 гектара тlа шоалагlа юв хьашкlаш дlайийнай боахаме. Хlаьта ерригаш а 400 гектара тlа дlае лерхl уж. Доакъара база чlоагlъяра докхха новкъостал дергда цу гlулакхо.

М. ХАМАТХАНОВ.

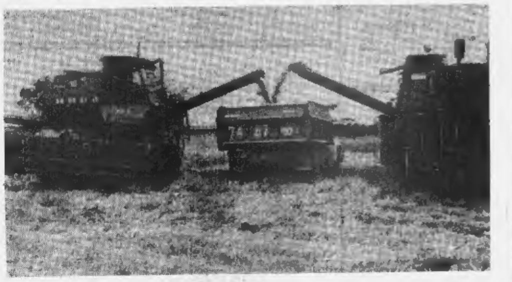

СУРТАШ ТlА: «Горец» совхозе ялат чуэцача яхье котало яьккхача комбайнера (сурта тlа аьттехьа латтар) Расуев Абдурахьмана пlе вымпел дlалуш ва совхоза парткома секретарь Дидаев lайнди; 2. Хьекха касарех lодилла ялат оардаш йоахка «Горец» совхоза комбайнаш.

А. ХЫЧИКОВА сурташ.

СИХА ЧУЭЦ ЯЛАТ

Кхаь дийнахьа 170 гектара тlара мукх чу а берзабаь хlана сихбенна кlа чудерзадеш ба Надтеречни района «Надтеречный» совхоза механизатораш. Дика ба хьувкъам а. Хlара гектара тlара юкъера лаьрхlача 33 центнер йоал.

Ялат чуэцаш боахкача наха юкъе цхьаькхд сае вац балха нормах лоархlа на веш. Комбайнерашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхарча моттиге Битаев Абуязид ва. Ди дlадахийтац цо ши балха норма кхоачаш ца еш. Цул дукха тlехьависац яхье шоллагlча моттиге вола комбайнер Нунаев Хьусен. Хьувкъам чуэца болабича дена 195 тонн совгlа ялат аьрдад цо, хlаьта Абуязида — 200 тонн совгlа. Иштта овсаре къахьегаш хьабоагlа кхай тlара хьатта ялат дlакхухьаш лелача шоферашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалха боагlа Гибаров Борисеи Дикаев Нурден. Нормагlа доагlачул дийнахьа 110—120 процент дукхагlа кхай тlара ялат дlадахьа кхоачу царех хlараввар.

Лакхе цlераш яьхачара сийна кхоалагlча отделене кхай тlарта стане lle байрахх айяьй, уж буацаш я хlалалца паьяьча «Молниех» дукхагlъяраш.

Дерригга ялат итт балха дийнахьа чудерзаде дош денлад совхоза коллектива.

А. ХАЖМУРАДОВ,
Надтеречни района «Путь к коммунизму» ялача газета корреспондент.

ЯЛАТ ЧУЭЦАРА БЮЛЛЕТЕНЬ

(Чуэца дезачох проценташ)
13 июль хьатlакхоачаш

Районаш	Дерригга хьаькар	Дерригга хьаьдар	Цхьан дийнахьа хьадар (га)	Хlара гектара тlара (центнераш)
Гудермесски	100	100	—	20,9
Шелковский	100	100	—	23,3
Наурски	100	97	—	21,1
Грозненски	89	75	2069	20,3
Надтеречни	75	69	750	18,7
Ачхой-Мартановски	46	41	147	26,1
Сунженски	62	53	1515	23,7
Урус-Мартановски	50	48	539	22,9
Ножай-Юртовски	28	28	30	22,7
Малгобекски	52	44	723	20,0
Шалински	50	37	225	20,8
Советски	32	22	—	22,7
Веденски	29	28	56	17,6
Назрановски	28	17	360	21,8
Республике гlоала	65	78	6413	22,8

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

СССР Лакхехьарча Совета Президиумо халкъа унахцlено лораехген медицински lилмаш дегlадоахадара иттлагlча пятилетна заданеш кхоачашъеча толамаш дахарах СССР орденаши медалаши еннай унахцlено лорара болхлой группана. Цу даькъе Нохч-Гlалгlайче гlоала:

ЛЕНИНА ОРДЕН

Спанисян Екатерина Григорьевнана — № 8 йолча поликлиника отделене заведующена, гор. Грозный.

ОКТЯБРЬСКИ РЕВОЛЮЦЕ ОРДЕН

Туаев Алихан Карамановича — республикански больница отделене заведующена.

КЪАХЬЕГАМА ЦIЕЧА БАЙРАКХА ОРДЕН

Долатов Айнди Фетиевича — Урус-Мартановски центральни районни больница лора.

Камышников Павел Алексеевича — Нохч-Гlалгlай АССР унахцlено лораяра министра.

Касиева Зайнап Закариевнана — Шалински центральни районни больница отделене заведующена.

Пискунова Лидия Яковлевнана — № 3 йолча больница лора, гор. Грозный.

Целина Валентина Павловнана — Наурски центральни районни больница лора.

ХАЛКЪИЙ ДОТТАГIАЛА ОРДЕН

Абазаров Асланмурза Расуловича — Сунженски центральни районни больница отделене заведующена.

Арзуманян Кнарик Авановнана — Даймехна тlема инвалидашта йолча республикански госпитала отделене заведующена.

Бузуртанов Османа Мухьмада — КПСС Нохч-Гlалгlай обкома секретаре.

Горбакова Арсамака Мотяна — Назрановски центральни районни больница отделене заведующена.

Гузова Пелагея Павловнана — «Грознефтеоргсинтез» ялача объединене медико-санитарни часта лора.

Гутнова Сацита Таштамировнана — Ачхой-Мартановски центральни больница лора.

Муслуев Заур Сайдиевича — Шалински центральни районни больница лора.

Титиев Хусейн Атабиевича — Гораторски медико-санитарни часта лора, Надтеречни район.

Юшаев Ахмад Рамазановича — Грозненски центральни районни больница лора.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Баймасханов Байтири Баймасхановича — Веденски центральни районни больница отделене заведующена.

Бондаренко Вера Александровнана — цlий кийчлеча республикански станце лаборатора заведующена.

Демина Антонина Ивановнана — сихха медицински гlо деча больница йоккхагlйолча медицински сестрана, гор. Грозный.

Дубровская Тамара Гавриловнана — Гудермесски центральни больница лора.

Картоева Ахьмада Любайна — Малгобекски центральни районни больница йоккхагlйолча медицински сестрана.

Мусаева Раиса Сослапбековнана — Советски центральни районни больница керттерча медицински сестрана.

Муталиева Ахлой Маретта — № 2 йолча больница лора, гор. Грозный.

Мушников Станислав Федоровича — республикански санэпидстанце отделене заведующена.

Романова Марфа Ивановнана — республикански больница керттерча медицински сестрана.

Семенко Лидия Демьяновнана — Нохч-Гlалгlай АССР унахцlено лораяра министерства № 2 йолча поликлиника лора.

Хацаева Тамара Шамсутдиновнана — № 3 йолча поликлиника лора, гор. Грозный.

Хункаев Альяд Закриевича — республикански онкологически диспансера лора.

Шаипова Жарман Эдисултановнана — Комсомольски амбулаторе керттерча лора, Грозненски район.

Шепиев Хусейн Бетирсултановича — Самашковски участкови больница лора, Ножай-Юртовски район.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Абдурахманов Эльбек Зуматовича — Аргунски медико-санитарни часта отделене заведующена, Шалински район.

Алимова Алла Ивановнана — № 6 йолча поликлиника лора, гор. Грозный.

Богалей Анастасия Егоровнана — республикански зоба дукъаларча диспансера лаборанта.

Гакаев Мусайна — Грозненски центральни районни больница автомобила водителa.

Зуева Нина Филаретовнана — Нохч-Гlалгlай АССР унахцlено лораяра министерства инспектора.

Кожина Людмила Александровнана — республикански кожно-венерологически диспансера лора.

Муталиева Айдмара Лидайна — Назрановски центральни районни больница керттерча медицински сестрана.

Одишелашвили Арпвин Ардовазовнана — Шелковской центральни районни больница лора.

Сергеева Лидия Николаевнана — сихха медицински гlо деча больница санитаркана, гор. Грозный.

Хабриева Султада Тамарена — сихха медицински гlо деча больница лора, гор. Грозный.

Шляхтина Сусанна Степановнана — № 2 йолча бераш деча цlен санитаркана, гор. Грозный.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Башхаджиев Насрудин Хамидовича — судебно-медицински экспертнаа республикански бюро отделене заведующена.

Батербиева lайна Шихмирзаевнана — республикански психиатрически больница санитаркана.

Веденина Анна Ивановнана — халкъа депутатий Грозненски городской Совета исполкома комиссе председателa.

Горбунова Нина Елизаровнана — № 12 йолча аптека фасовщицана, гор. Грозный.

Гузова Тамара Германовнана — № 1 йолча аптека провизора, гор. Грозный.

Даниленко Лилия Филипповнана — республикански врачебно-физкультурни диспансера инструктора.

Демура Валентин Емельяновича — № 7 йолча больница автомобила водителa, гор. Грозный.

Жидкова Людмила Герасимовнана — Даймехка тlема инвалидашта йолча республикански госпитала сестра-хозяйкана.

Кумскова Лидия Васильевнана — № 67 йолча аптека заведующе заместителa, гор. Грозный.

Мазаева Тамара Тугановнана — республикански туберкулеза дукъаларча диспансера отделене заведующена.

Муслимов Лема Мумадовича — республикански туберкулезни больница лора.

Сагал Инесса Зеликовнана — № 1 йолча бераш доча цlен отделене заведующена, гор. Грозный.

Шевченко Виктор Ивановича — Нохч-Гlалгlай АССР унахцlено лораяра министерства № 2 йолча поликлиника кабинета заведующена.

Юдин Евгений Николаевича — «Медтехника» ялача республикански управлене электромеханика.

* * *

СССР Лакхехьарча Совета Президиумо иттлагlча пятилетке дешархой lомабечен дарна коммунистически кхетам лучен толамаш дахарах СССР орденаши медалаши еннай СССР просвещене Министерства юкъарча образоване школай кхыча учебно-кхетама учреждений болхлошта. Цу даькъе Нохч-Гlалгlайче гlоала:

КЪАХЬЕГАМА ЦIЕЧА БАЙРАКХА ОРДЕН

Айдамиров Абузар Абдулханимовича — Месхетински юкъерча школа директора, Ножай-Юртовски район.

Гудаев Казбек Омаровича — № 1 йолча Веденски юкъерча школа хьехархочоа.

Круглова Нина Павловнана — № 31 йолча юкъерча школа хьехархочоа, гор. Грозный.

Лялаева Байсари Юсуповнана — № 2 йолча юкъерча школа хьехархочоа, Гудермесски район.

Лукьянченкова Раиса Михайловнана — халкъа образоване Шалински районни отдела заведующена.

Янишичева Роза Ивановнана — № 10 йолча санаторно-берий цlен директора, гор. Грозный.

ХАЛКЪИЙ ДОТТАГIАЛА ОРДЕН

Анисимова Валентина Яковлевнана — № 30 йолча юкъерча школа хьехархочоа, гор. Грозный.

Бондаренко Любовь Корнеевнана — № 2 йолча Аргунски юкъерча школа хьехархочоа, Шалински район.

Слепцова Вера Ивановнана — № 4 йолча бархl шера дешара школа-интерната хьехархочоа.

Солтаев Хасамби Бибулатовича — Шаами-Юртовски юкъерча школа хьехархочоа, Ачхой-Мартановски район.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Аблушева Яхийта Алиевнана — № 1 йолча Надтеречни юкъерча школа хьехархочоа.

Аглоткова Валентина Ивановнана — № 1 йолча Ножай-Юртовски юкъерча школа хьехархочоа.

Аксенов Иван Григорьевича — Наурски бархl шера дешара школа директора заместителa.

Батаев Салих Харонович — № 3 йолча Аргунски юкъерча школа хьехархочоа.

(Дlахьодер 3-ча оагlо тlа).

КПСС обкоме

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДОАЛАХЬЕ МАЬХЕ ЛОЧКЪАЯРГА ДИГАЧА БОККХАЧА МОТТИГЕРЧА ПРОМЫШЛЕННОСТА СИСТЕМЕ КАДРАШ ЛАХАРА ПРИНЦИПАШ ЧIОАГIА ТЕЛХАЯРАХИ ЦАР БАЛХА ТIАХЬОЖАМ ЦА ЛОАТТАБАРАХИ

КПСС Нохч-Гlалгlай обкома бюрос къоастадаьд «Социалистически доалахье боккхача маьха лочкъаярга дигача моттигерча промышленноста системе кадраш лахара принципаш чlоагlа телхаярахи цар балха тlахьожам ца лоаттабарахи» дола дош.

Тlанийцача соцам тlа белгалду, парте обкома бюрос 1976 шера мае дийцар социалистически доалахье лечкъаю шайна ший гlулакхаш деш хиннача моттигерча промышленноста предприятешка боккхача маьха хlамаш лечкъаярах дола дош. Лечкъораш дарa бехке бола министерства кулгалхой Бузуртанов, Арсевюк партера дlабаьхар, посташ тlара дlабаьхар, уголовни бехктонхаме эзар.

Хlаьта дlахо гlуланх тохкаш гучаьлар «Социалистическая индустрия», «Труд» ялача газеташ тlа 1981 шера 9-и 10-и апреле кепатеха йола керда факташи моттигаши.

Республика моттигерча промышленноста предприятешка шоай гlулакхаш даьча делецийи махинаторийи группо шерра леладаьд лакхе латтачен тlахьожам лоаттабечен органашна бехктонхамерча гlулакхаш тlара нах кхаь а телаш кийбелга. Уж балхахой кулга цlена ца хиларах оьйда а эдаш кхаъаш а телаш махинатораши царца зуламе буззамаш леладаьд, законагlа доацаш кийяьй чlоагlа фондировани еш йола материалаш, бийдал, оборудовани, учета юкъе а ца ухийташ продукци хьаяьй, цунна пайдане дола маьхаш а увттадайташ мехка тайп-тайпарча городашка торгови сетага гlолла ехкай, хьанийца ахча коашта дитад.

1971—1975 шерашка цу тайнара лочкъадаьд 4,5 млн. сом, царех Назрановски райбыткомбинате — 2,5 млн. сом, Ачхой-Мартановски — 2 млн. сом.

Из дерригга а де йиш хинней моттигерча промышленноста предприятешта директивнин тlахьожам лоаттабечен органашна шоай оагlонгахьара кулгал во дар, кадраш лахарей дlапийсъярей партийни принципаш чlоагlа телхадар, тlахьожам ца хиларa шоай лоlамагlа битарк бахьан долаш. Бахьанаш уж а долаш моттигерча промышленноста министерствеп цун предприятешкен кулгалдечен материально бехктонхамерчен балхаш тlа йlаьхкача хана шоай гlулакхаш деш хиннаб хlамаш лечкъаярах, спекуляци лелаярах, кхыдола доккхий зуламаш дарах массехказа судаш яь хинна делецаш.

Моттигерча промышленноста предприятешка порядок ца хиларах хоамаш ухар республика партийни, советски, административни органашна. Бакъда, цар бе боагlа лоархlам баьбац. Цул совгlа, промкомбинатий балха тlа доккхий кхоачамбоацараш доллаше а уж ца йоагlаш хетайоре, парда телар социалистически яхье арзовой моттигаш цар кулгалхой КПСС райкомий членалла моттигерча Советий депутаталла хержар.

1973—1975 шерашка республика Министрий Совето дуккхаза йийцай министерства финансово-боахама балха итогаш социалистически доалахье лораяра дешаш, бакъда, тlайийца решенеш кхоачашъяра тlехьа тlахьожам лоаттабелга вlаштlехь даьккхалаш. Уж кхоачаш ца еш юсар, гlулакхаш тоалацар.

Моттигерча промышленноста предприятешка социалистически доалахье лечкъаераща къовсам во лоаттабаьб республика административни органий балхахоша. Райпромкомбинаташка къоалаш ду яхаш хоамаш хоашка ухкаше а уж къоалаш ца дайтара данза даргдоацар эший ханнахьа де дезар а лацар цар.

КПСС обкома бюрос принципальни мах бир моттигерча промышленноста системе тlахьожам ца лоаттабьча, кадраш лахарей дlапийсъярей партийни принципаш телхаяьча кулгалдеча партийни советски балхахой гlулакхий. Чlоагlа партийни бехк баьб КПСС обкома шоллагlа секретарь хиннача М. Ш. Бамтгиреевна, НГlАССР Министрий Совета председатель хиннача Р. В. Вахаевна, цун заместителa С. В. Сивельниковна, КПСС обкома промышленно-транспортни отдела заведующи хиннача Г. Г. Олейниковна, парте Назрановски, Ачхой-Мартановски райкомий хьалхара секретараш хиннача С. Х. Гостемировна, А. И. Воронкина.

КПСС Грозненски горкома, Назрановски, Ачхой-Мартановски, Урус-Мартановски, Грозненски, Сунженски райкомашта, республика чурча гlулакхий министерствана, министерства парткома тlадилла Назрановски Ачхой-Мартановски райкомашка тlахьожам ца лоаттабаран хlамаш лечкъаярца къовсам лоаттабеча цlенхаштта кхоачамбоацараш хилийтарая бехке бола балхахой бехктокхаме озара дош къоастаде.

КПСС обкома бюрос республика Министрий Советагара, КПСС горкомашкара, райкомашкара, халкъа депутатий городскойи районний Советий исполкомашкара, НГlАССР халкъа тlахьожама Комитетагара хьадийхар социалистически доалахье лечкъаярца, бокъо йоацаш йохкарца, боахам тесса лелабарца, кхаъаш ийдарца, финансови дисциплина телхаярца, кхыдола зуламаш дарца къовсам чlоагlагlа лоаттабелга, шоашта тlадилла гlуланх кхоачашдарах бола кулгалдеча кадрай бехктокхам айбелга, паччахьалкхенна зулам деш долча негативни гlулакхашца овсам лоаттабеча мелал гойташ, де доагlар ца деш барашкара хьадеха доагlар чlоагlагlа хьадела.

ПАРТИЙНИ ГРУППАШКА — ОТЧЕТАШИ ХОРЖАМАШИ

ПАРТИЙНИ ВЛИЯНИ ЧIОАГIЪЕ ЕЗА

«Грознефтегеофизика» треста ремонтно-комплектовочни контора ремонтно-механически цеха беча балхах тийна дукха да. Ахкан замалахьа аренашкара лаьттан ченаш тохкаш йолча тайп-тайпарча автомашинашта, буровой станокашта, агрегаташта, двигателашта ремонт ю цеха болхлоша. Укхаза болх беча 40 сагах хIара кхоалагIа вар кIаня вац аьнна коммунист ва. Балха тIа дахка толамаш, даиза дисар дийцар ремонтно-механически цеха коммунисташа укх деношка хиначa партгрупа отчетно-хоржамий собране.

— Цехе болх беча 12 коммунистах хIаранена тIадилла партийни декхар да, — аьлар собране доклад яьча партгрупорга деккараш кхоачашдеча А. А. Анпилогова. Цар дакъа лаьцад коллективана идейно-политически кхетам луча, къахьегама овсарле лакхъеча а производствени дисциплина чIоагIъеча а.

Предприяте къахьега боагIача кагирхоех говзал карарлаь, бокъонца бола болхлой хилара чIоагIа лоархIаме да опыт йолча специалисташа царна новкъостал делга. Цеха коммунисташ шоаш хьехаймчаш хилара тарра хьинаре дакъа лоацаш хиннаб къона болхлой класс хьалкхееча.

Шоай профессиональни а идейни а боарам лакхбеш хиннаб коммунисташ. Партдешаре шоай сакхетам лакх а беш, цехе къахьегаш болча болхлошта лекцеш, политинформацеш яьй. Идейно-кхетама болх вIаштIехьбаккхарга хьежжа хиннад цеха коллективо дахка къахьегама толамаш а. Социалистически яхье дукхача хана дена хьалхара моттигаш а йоахаш хьаенай ремонтно-механически цех.

Цхьабакъда, укх шера март бетта дена тIехьайнса йолаенна цех ах шера пачча хьалкхен план кхоачаш ца еш йисар. Вахьанаш тайп-тайпара да. Тоъаш иц машинашта ремонт яра эша оатхалаш, сварочни материал, кхыдар. Масала, чакхбаьннача ялх бетта цеха шин мотора ремонт е шин комплекти поршневой гIоазарий 3 комплекти мара санна иц. Тайп-тайпара 500 автомашин чуйоагIача цеха цу материалаша цхьанкхи тайпара кхоачам бе йиш йовцилга кхетаден да. Из объективни а цеха коллективна шийга къоастаргдоацаш а бахьан дале а коммунистий бехках дийнна гIалаташ, кхоачамбоацараш а долаш да укхаза.

Царех эттара хьалха белгалдаьнна дева шоашкара масал гойта дезача цхьаболча коммунистий а къахьегама дисциплина лоха хиннилга, критика а самокритика а укхаза яьржа ца хилар. Тоъам ба отчет еча юкъагIа укхаза 5 партийни собрани мара хиннаьц аьлча. Партийни влияни лохъелча гIоне къахьегама дисциплина а лагIъяла йолаелар ремонтно-механически цехе, цунга хьежжа хилар къахьегама хьокхамаш а.

— Парте боацараш воашта тIехьа а баька, болх тоабара фуд вай дар? — хьаттар собране къамаьл даьча коммуниста цеха начальника В. Ф. Конева. ТIехьарча хана коммунистий бехктокхам лохбеннаб. Балха хана цхьабола коммунисташ тайп-тайпара хозарех чуйнна бохкаш го йиш я. Цхьайола инструмент, оатхалаш кхычахьара хьатIаярга хьежаш ца дагIаш, уж воаш хьае торо яр вай. Хьалха инициатина я йолаш, хIаране хьинаре къахьегача хана вай кхоачашйора план, социалистически яхье хьалхара моттигаш йоахар. ТIехьарча хана ремонтно-механически цеха хьокхамаш лохденнилга коммунистий коллективае ю партийни влияни лагIъяларца дувзадена да.

Партийни собране къамаьл даьча моториста Г. Н. Лисицке, кхычар дийцар коллективе беш бола идейно-кхетама болх лохбеннилга. Цар белгалдаьккхар партгрупаней профгрупаней юкъе бувзам эсала болга. Къахьегама дисциплина лоха йолчарца, корта бохо маларaш меларашца ший ханна хьа профилактически болх баь баларе, хьалха санна ешй а долаш дIагIоргьяр ремонтно-механически цеха коллектив, аьлар цар.

Партгрупо бе безача тайпара болх ца баьлга хьахьокх КПСС XXVI съезда решенеш кхоачашъяра къахьегамхой тIахьекаш йола лозунгаш, стендаш, кхыдар укхаза доацаш хилара а. Полча торонех пайда эцилга, руказан кхом белга дувна гойтара агитаци эсала я цеха производственни помещенешка. Ремонтно-механически цеха балха тIа тIехьарча хана дола кхоачамбоацараш белгал а даьха, уж дIадоахилга хьадийхар керда хержача партгрупагара.

М-Б. ЦИЦКИЕВ.

КОММУНИСТАША БАЬЧА БАЛХАХ ДУВЦ

— ХIана бехктокхаме кампани чакхйоаккхаш ба тха коммунисташ, — аьлар СССР 50 шу дизара цIерагIча Грознечески химически завода парткома секретара В. В. Жарикова — Тха партийни группашка еш я отчетно-хоржамий собранеш. Коммунисташа дувц отчетни хана производственни толамаш доахача а политически сакхетам лакхбеча а шоашта карагIдаьннараш, пятилетка хьалхарча шера заданеш толамца кхоачашъяра де дезараш.

Керттера теркам тIабохийт социалистически яхь дIахо а лакхъяра, цунна юкъе кхы а хьинаре дакъа лацара болхлой оарцагIбахара.

ХIана дукхагIа партийни группашка отчетно-хоржамий собранеш чакхъяьннай. Политически бокхача боараме хиннай уж заводоуправлене технически отделе, кадрай, керттерча механика, керттерча энергетика, проектно-конструкторски отделашка, центральни ремонтно-механически цхьайтталагIчей цехашка, кхычахьа.

Коммунисташа шоай собранешка партгрупоргалла херж производстве хьалха латта, бокха политически кхетам бола новкъостий.

Ю. ТЕГАЛОВ.

Кхоана — металлурга Ди

СИЙЛЕНЦА НАКЪАБАЬХКАБ

Укх шера 18 июле вай мехко белгалдоаккхаргда металлурга ди. Укх шера из цIей белгалдоаккх КПСС XXVI съезда решенеша дог гIоздаьккхача пятилетка хьалхарча шера заданеш кхоачашйи тIехкхоачашйи яра шерра социалистически яхь яьржача хьале. Металлургаша тIагIертта къахьег цхьайтталагIча пятилетка план толамца кхоачашъяра.

Партей правительстваи йоакхо яр бахьан долаш СССР металлургически промышленносто дуней тIа эггара хьалхара моттиг лаьцай.

Къахьегама толамашца белгалдоаккх металлурга Ди Октябрьски революци орден лелаеча Грозненски «Красный молот» завода болатий чойни лоаладеча болхлоша, аьшкапхьераша.

КПСС XXVI съезда накъабоалхаш Цхьоалагlча Мал сийнен дахка къахьегама толамаш чIоагI а деш, дIадолидир 1981 шу болати чойни лоаладеча болхлошеи аьшкапхьерашеи. Цар беррига шоай ниэ тIабохийтар махулла хIама кIезигагIа дIа а лохийташ балхах хулаш дар дIасамдаккхара. Дог гIоздоаккхаш хилар укх шера хьалхарча ялх бетта итогаш. Ах шера болат лоаладара план 100,8 процент кхоачашйир, хIаьта товарни хьаькъехьа лоаладара задани — 119,3 процент. Къахьегама овсарле лакхъяра задани 102,6 процент кхоачашйир. Из деррицент карагIдаьлар боагIачул кIезигагIа болхлой а болаш.

Хьинаре къахьийгар чойни лоаладераша а. Чойни лоаладара план 103,9 проценти из товарни дахкъе лоаладара задании 107,7 проценти кхоачашйир цар.

Толамца кхоачашйир ах шера план кузнечни цеха коллективо а. Планал совгIа цо хьайир 590 поковкаши штамповкаши, хIаьта товарни продукци арахийцар 160 эзар сомий махка. Лакхьелар къахьегама овсарле а.

Пачча хьалкхеп план иштта тIехкхоачашъе литейщикийи аьшкапхьерийи вIаштIехьдаьлар технологически процессаш хаддаиза эргалъхатоеш хиларагIех заготовкаш дика хьаьрагIен.

Болат лоаладераша дика чакхъяьккхар углерод кIезига йоалла чIоагIа легированни болат промышленни эрахеца лоададара задани. Из да «Уранус» яха болат. Из мехка чIоагIа эшаш болат да. Бакъда, арахеца а дац из аттa. СССР къулбаседерча районашка шелал ловш, фордачу мукх ца дуаш, мехкдаьттен гази йоаккхача йIовхалах ца кхераш, йоккха давлени ловш хила деза из.

Чойн лоаладеча цехе эргаьккха кийчъеш я заготовкаш, кийчъю отходаш кIезига хургйолаш.

Кузнечни цехе заготовкаш штамповкай методагIа кийчъелга шердеш да.

Боккха теркам тIабохийт заготовкаш дикагIа кийчъяра, цхьадола технически гIулакхаш дара. Цар дIайоаккхаргья заготовкаш еча хула брак, заготовкаш дика хьа ца хулийташ дола кхыдола хIамаш. Заготовкаш дикагIа а дукхагIа а хьаяре технологи хаддаиза эргаьккха тоаеш я. Прогрессивни технологегIа заготовкаш кийчъяра планаш хаддаиза тIехкхоачашъеш я. Масала, лоалаеш заготовкаш геттара кийса хьаяра план 101,7 процент кхоачашйир, металлически формашка заготовкаш кийчъяра задани — 112,1 процент. Иштта дика кхоачашъяьй болат, чойн лоаладара, заготовкаш кийчъяра заданеш а.

Заданеш толамца кхоачашъяра совгIа цу цехашка чIоагIа кхом бу материалий, йовхала-энергетически кхоачамий. Болат лоаладеча цехе на лоаладеш хьакъеста болат, лоаладарга дIайода кислород чIоагIа кхом беш я. Цу хьакъехьа цхы а боккхагIа кхом бе лерхI. Цудухьа «ВНИИТХН» яхача Волгоградски институтаца пхьаьна фонтанни арматура оатхалаш легированни ванадий техача болатах хьаяра опыташ ю. Из метод юкъейоаладарах хьалхе даьча лоархIамегIа шера 70 эзар сома пайда бергба.

Бийдалеш доагореш кхом бар бахьан долаш болат лоаладеча цеха коллектива 45 эзар сома пайда баьлар. ХIаьта кузнечни цеха болхлошта — 9,7 эзар сом.

Цу цехашка доагоря алапи 15,44 процентага кхачалца кходир, 1980 шера ах шера 4,3 процент мара ца кходаьча.

Производственни толамаш доахача керттера лоархIам ба социалистически яхьа формаш эргайоахаш тоаярец болхлой къахьегама бригадни формаш вIаштIехьъяьлхарен.

ДIадахача ах шера лаьттача социалистически яхье эггара доккхагIа толамаш даьхар: мастер Р. Н. Теймуров керте латтача болат лоаладеча бригадо, мастера И. Ф. Чеботаева стерженщикий бригадо, мастера С. М. Алиева кулгалдеча формовщикий бригадо, мастер Алешин начальник волча участка болхлоша.

Чойн лоаладеча цехе хьалха латт: мастера А. С. Исаева чойн лоаладеча участка болхлой, мастерий В. Г. Васютинцеви И. И. Ефимцевеи формовочни участка болхлой. Царех ба шоана сурта тIа аьрдехьара аьттехьа гуш бола А. С. Григоров, Х. Бисултанов, бригадир И. В. Антонов. Цар хIара дийнахьа шоай балха норма 150—180 процент кхоачашъю.

Кузнечни цехе В. М. Напаева, В. А. Веобицке, И. И. Черноэубова бригадаш.

Лакхехьа цIераш яьхача бригадехи участкехи дукхагIъяраштa дIадахача ах шера массехказа призови моттигаш елар.

Шоаш доахача толамаша дог урзоттаду литейщикийи аьшкапхьарийи. Бакъда, производство лакхъяра хIана а бозригача торонех пайда ийца бац.

Заготовительни цехашка хIанз а брак ю, пайда хьа ца боалаш расходаш ю, кхыдола кхоачамбоацараш да. Уж дерригаш а махулла сихагIа дIадаха деза, цу тIа гIолла кхы а лакхъе еза производства эффективность а балха дикал а. Из дара тIахьех вай парте XXVI съезда исторически решенеша.

К. ГОЦКИЙ,
«Красный молот» заводa къахьегамеи алапеи отдела начальника заместитель.

ХIАНЗ А КЪАХЬЕГАЧАР МУГIАРАШКА

Алхан-Кала яхача юрта бехача наха дика вовз Дадаев Хайда. 1934—1938 шерашка хьехархо а волаш болх баьб цо. Цул тIехьагIа комсомола райкоме отдела заведующи а волаш хиннав из. Укхазара 1939 шера Советски Эскаре гIулакх де вахар.

Даймохк бахьаинe майра тIом беш хилар Х. Дадаев. Ший доттагIашца-разведчикашца цхьане дукхьаза латта немций мел дукха ба, уж мича гулбеннаб, цар мел низ ба хайташ бола хоам бора цо. Цунга хьежжа вай аьппцен артиллерен ийса а чIоагIа а хIама тохар. Х. Дадаевна хIанз бIцбенна бац дукхазашта цо дакъа лаьца тIом. «Цхьа шинкхо завод вIашагIа тIеха, разведке дахар тхо, — дувц Дадаева. Немций болча доазон тIа дIатIадаьлар. Хьалха болхачар хоам бир тхона дукхьаза немций колонна йоагIа, аьнна. Цу сахьате къийле лаьцар оха. МоастагIа хьаюхегIертача гIолла топаш йолаийр разведчикаша. Фашисташ дукхьала отта безам болаш бар. Бакъда цох хIама хиландар. Дукха ха ялалехьа удаш бар уж. Цу тIема тIа моастагIий 30 совгIа салтех дIасари вайра».

Цул тIехьагIа а халача тIема тIа дуккха нийсденнав Хайда. ТIеххьара а хала чов а хинна госпитале нийсвелар майра бIухо. Кхы тIема тIа ваха йиш йолаш вацар из — чов хинна ног дIабаккха безаш хилар. Бакъда, ше инвалид ваде а, къа ца хьегаш, Iодайна вагIавац. Цу хана дена дуккхача балхаш тIа хиннав. ХIанз Дадаев Хайда Ермоловски лесхозе вахтер ва.

Я. ЦУЕВ.

КОЛЛЕКТИВ СОЦИАЛЬНО ДЕГIАЯР

ГIумара аре. Цу безаме йоацача моттиго вай республике дIалоаш дукха бIаьш гектараш. Аьккий чIоагIа малх хьеж укхаза, хIаьта каст-каста хьеккача мохо массехк минут ялалехьа наькъаш гIоглоаца хьалдукъ. МоллагIа буц хьалтIаялац укхаза, дегIаягIац моллагIа та. ХIаьта а цу гIомарий арене хьахилар бокъонца баьццара хьает. Iойиллай «Шелковский» яхача Госплемовцезавода дика тоаяь поселок. Укхаза болх беш я жа леладерий барт тайна, къахьегам беза, дукхача къамий коллектив. Цар башхадика гIуланхаш довзаш да Нохч-ГIалгIайчен гаьнна арахьа. Племзавода коллективана массехказа тийнай КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК, Российски Федераце ВЦСПС карара кара тела ЦIе байранхаш. СССР ВДНХ дипломаши медалаш, республиканаски районни кулгалдеча органий карара кара тела ЦIе байрахаш, Сийлен грамоташ.

Коллективе хьахиннаб Социалистически Къахьегама ший Турпал: боккхагIбола жа Iуй Нурди Акватович Эсмухамбетови Умурзак Амитови, бIаьш къахьегамхошта енай СССР орденаши медалаш.

ХIаьта боахама продукци а (из керттерча дахкъе фун дола Iоахарий-да) чIоагIа лоархIаш а хоатташ я вай мехка дукхача моттигашка: Ставрополе, Нижни Поволжье, Казахстане, Юкъерча Азе республикашка.

ХIара шера юкъера лаьрхIача бIаь жийна тIехьа 120 Iахар хьалкхебу. ХIаьта жа Iуша Эсмухамбетова, Амитова, Шатомирова — 140—150. ИттлагIча пятилетке юкъера лаьрхIача хIара устагIап тIера даьккхад 7,7 килограмм тха, хIаьта 1979 шера — 9 кг гаргга. ХIаьта 76 процент тха хьалхарча классагIа дIачуденнад. Из, — йоах директора В. А. Ерика, — мехка эггара дикагIа бола толам ба.

Уж толамаш даьхад производства лакха эффективность хилийтаран коллектив социальни дегIайоалаяран тIехьа лоаттабу къовсамии жа леладерий дегIауха хьашташ кхоачашдара ю йоакхои вIашин дика тарде харах.

Белгала да е масал. Жа Iуй юкъера лаьрхIача 36 шу даьнна, хIаьта механизатораш 32 шу даьнна ба. Боахамах ала бокъо я йолаш катирхой боахам ба ала йиш я. Аьтта тоъам ба хIара трактора ши тракторист кхоачаьнна. Цудухьа моллагIа болх, къаьстта довкъар кийчдела шин сменагIа леладе йиш йолаш ба специалисташ.

Жа Iушта бетта юкъера доагIа алапи 198 сом да. Из да «Керттерча лостамаш тIа» цхьайтталагIа пятилетка чакхйоалаш хилда аьнна оттадаьча алапи тIех из долга. ХIаьта парте керттерча экономически стратеге дIа маделха укхаза къахьегама овсарле балха алапиз сихагIа айлу. Цу хьало тешшаме лард йол экономически социальни дIахо кхы а сихагIа дегIаахара.

— Тха кадраш ца тоъаш моттиг яц, — йоах Ерика — нах балхара дIабувлац. Наха цхьан метте болх беш итташ шераш доах. Кагий нах кхычахьа дIаахац. Кагирхой юкъера школа яьккхача, Советски эскаре гIулакх даьккхча шоай коллективе юхабоагIа, боахамаш Iодекх, дезалаш хул, оалаш махкилара кIоарга овлаш хеп.

Наьха балхацара безам совбаккхара хIанзарча боарам тIа Iалашде деза царна бахара эша хьалаш. Лакхера лаьрххIа дешар деша безам бараш вузашка деша багIа госплемзавода чотагIа стипенди а яйдеш. Коллективе болх бераш берригаш а хIана бац аьнна юкъера дешар дийна ба, хIаьта специалисташи юкъерча звенои кулгалхойи — лакхера. Хаддаиза йоакхо ю болхлой профессиональни говзал лакхъяра. Дукха шераш да вокхагIча жа Iуи Социалистически Къахьегама Турпала Эсмухамбетов Наурде бригадарда тIа хьалха латтачя опыта школа вIашагIъелла. ХьалхагIа цига Iомалуш шоай жа леладераш мара бацар, цул тIехьагIа школа хилар райония, тIаккха республиканаски а кхы шерагIа а. Укхаза знанеш эца, опыт Iомаа ух Нохч-ГIалгIайчен. Къулбседа Кавказа вежарашка йолча республикай, Астраханаски областа, юкъерча Азе жа Iуй.

Хьуьшашта лаьрхIа я хоза кийчъяь общежити, классий цIенош, столови, кхы мел эшар.

— Дукхача моттигашка хиннав со, йоах дIахо директора, — цига дега вас а хулаш бIаргагоря сона дукха мах бола кашараш хьаьлеши нах эсалча цIеношка бахаш. Тхо цу наькъагIа доьхац. Оаха эггара хьалха жа леладерашта чубаха дика цIенош хьалду, царна бахара лертIа хьалаш хьахколла гIерт. Масала, хIанз хьалде доладаьд шин квартира йола жа Iушта лаьрхIа цIенош. Цу квартирашка душевойш я, гIонна йола помещенеш хьакъоастаю, гаьнарча гIомарий аренашка шоаш дIакъаьста а кхыча наха дола хьалаш доацаш а ба аьнна царна дагадохаргдоацаш.

Дувна а дезац — хала да бурунин аренашка хий даккха. ХIаьта а племзавода кулгалхоша ахча кходанзар артезиански гIуваш яхара, центральни усадьбе хIара квартире хий доаладе. Из бахьан долаш хIара дезала я лаьттан участок, баьццадараш сом эизаш хьалкхеду. Цу дерригие а тIа-тIа дукхагIа хулийт баьццара дувхар дийха моттигаш. Цунна тIатохаргда вай дIанхача бIаьстий бахача наха шоаш майдашкен улицашкен 9 эзар гаргга гаи кIотаргаш дIаегIагла.

Кхы цхьакха да хица дувзадена карагIдаьнна лоархIаме хIама. Из — 4,5 гектар йола Iам наха шоаш хьакхоллар. ХIанз лувча а чкъаьрий лувца а безам баращта шортта моттиг я. ХIаьта из даьд гIумара арене.

ИттлагIча пятилетка шерашка дукха хьалдаьд наха чубаден культурно-бытовойи гIирсаш. БIаь гаргга дезалашта еннай квартираш. Хьалдаьд культура ЦIа, шеръяьй больница, хIанз цига я хирургически физиотерапевтически кабинеташ. Иштта хьаьтьяй шоай пекарни, нах бизза Iалашбеь ба чам болча маькхаца.

ЦхьайтталагIча пятилетке поселок тоаеш-хозьелга дIахохьоргда оаха, йоах Вурунйа юрта Совета председатела М. Д. Крохинас. Центральни улицашка асфальт булларгба, тротуараши гIаьллой наькъаш дохкаргда, спортплощадкашкен общественни зданешта хьалхашкен асфальт булларгба. Кхыча тайпара хьалдергда цIенош. Керттерча дахкъе хьалдергда шоаза вIаштIардаь цIенош. Из бахача наха аьттув болаш я лаьтта кIезигагIа дIалоацаш а хургда.

ЧIоагIа йоакхо ю поселко бахача эггара дIамагIчар. Царна хьалдаьд ялешки бешамаши йола паргIата, сийрда цIенош, сахьай берий ловзара площадкаш. Цига да гобоала бурчолгаш, кхыдола сапаргIата доаха ловзоргаш. Цу гIулакхага госплемзаводо дIадахийтад 30 эзар сом гаргга. Белгалдаьккха деза, поселок тоаеча, боахама доал деча толамаш дахарах Брагунски юрта Совета 1980 шера итогегIа СССР Министрий Советеи ВЦСПС-ен карара кара тела ЦIе байракх еннилга.

Производственни болх социальни дегIаахарца айхха бувзам болаш хиларо кердача лагIа тIа йоах социалистически яхь, айю цун действенность. Нах шоашта тIадиллача гIулакхах бехктокхам хеташ ба, шоай декхараш хьаьнала кхоачашду. Царна хов моллагIа дика гIулакх, балха тIа карагIдаьннар боагIа мех ца беш ца дутилга. ХIаьта материальни совгIаташ дара боахаме ахча долаш да. ДIадахача пхе шера юкъера лаьрхIача хIара шера 700 эзар сом пайда баьннаб цига. Премеш телара а ахча долаш да. Планал совгIа Iаьхарий хьалхедарах а тха даккхарах а цхьайолча жа Iуй бригадашта шера кхы тIа а 4—5 эзар сом деннад.

Госплемзавода коллектив яхь лелаеш я «Черленные буруны» яхача мехка йовзаш йолча жа леладеча совхозаца. Укхаза кIезига дикагIа да Iалама хьалаш: дукхагIа да оаха, хиш дехка лаьтта, кIезигагIа да жа. ХIаьта а шоай партнерел тIехьабисац «Шелковский» племзавода жа леладераш, тхан классностага диллача хьалха а бувл.

Шелковски жа леладераша иштта кхоачашъю экономически социальни дегIаахара КПСС XXVI съездо яь решенеш.

А. КУИМОВ.

КАЗАХСКИ ССР. Соахна укх хана хиначуя 2,1 миллион тонн дукхагIа кIор баьккхаб шу доладелча дена Экибастуза горнякаша. ДукхагIча даькъе «Экибастузуголь» яхача объединене доаьхха энергетически юагор роторни экскаваторашца доаьхх. Укхаза бетта цхьан болхлочоа лаьрхIача эггара овсарегIа болх бу. Хьабоаккха кIор — мехка эггара дарегIа ба. Цунца болх беш я Уралера. СибарегIара ткъо совгIа йола электростанци, Экибастузски энергокаскада эггара хьалхара станци — ГРЭС-1.

СУРТА ТIА: сахьата пхи эзар тонн кIор боаккха ЭРШД-5000 яха роторни комплекс.

Н. КУЗНЕЦОВА сурт. ТАСС фотохроника.

Болхлочоа къувлараш

Вай хиначa общественни производства дIадех. хIара болхлочунгара из къахьегама процессе ший моттиг йовзаш хилар, коллектива юкъарча балха а цох хьачулачун а даькъа ше хьега къа долга кхетадар.

Уж хIамаш кIоаргагIа довзийтара тIаберзабаь ба тха коммунисташа беш бола беррига идеологически болх, аьлар Грознерча «Автоспецоборудование» яхача опытно-экспериментальни завода парткома секретара Кончакова Людмила Васильевнас.

Вай мехка массе миIнге меттел доазол дехьарча 37 мехка а йода цу завода продукци. Цига хьаю мухь кхухьачен легковойи автомобилашта йола тайп-тайпара подъемникаш, йоккхий прессаш, домкраташ. Шоай завода марка сий лакха лоаттаде гIерт болхлой. Из дара шоашта новкъадараш дог а лазаш дувц цар.

Токара Гечебаев Юрий Магомедовича а кхыча болхлоша а яхачох заводе арахецаш йола продукци дукхагIча даькъе бетта тIеххьарча декаде хьеш я. Цу гIулакхо тIехьатетт плани социалистически декхараши ма доагIара кхоачашделга. Цун бахьан да продукци хьпра эша материалаш шоаi хаинахьа ца хилар а хIа майоагIара дика ца хилар а. Масала, цех во Iалашъю кислородаца, во хул формаш еш йола гIум: этилсиликат а шихтовой материалаш а ца тоъаш моттигаш увт.

Из долла хIама дийдеш да цхьаькха. Заводе хьаеш йола продукци ю материалаш хьатIаяра а кийчъяь продукци дIаяхьара а эша транспорт ца тоъаш хул.

Итт шу даьккхел пракалочни пешкаша капитальни ремонт ца еш. Из бахьан долаш цар балха овсарле лоха я.

ДIаяхача пятилетка шерашка болх ца беш лаьттар аьшк лоаладеш йола машини галтовочни барабаин. Из бахьан долаш балха овсарле лоха йолча зIамигача пешкашка лоаладе дийзар аьшк. Цунга ха дукха дIайодар, хьадер дукха а кIезигагIа хулар.

Царел совгIа, болхлошта лертIа къахьегара эша хьалаш дац. Цехашка готта я, хIаьта уж цхьаннахьа йоацаш города тайп-тайпарча моттигашка я. Из бахьан долаш цехашка йоагIаш йола порадок а цхьалхло а юлац. ЦIена дац цехашкара фо а.

Уж кхоачамбоацараш дийцар электрикий бригадира Турапин Владимир Степановича, инженера Харитонова Лидия Александровнас, керттерча конструктора заместитела Горбаков Iамархана, кхычар.

Цу дерригача хIамаша болх ма боагIара дIа ца бохийташ хиларал совгIа балхах дог а эккхийт. Цу тIа гIолла хьахул болхлой балхара дIабувлара, къахьегама дисциплина лохъялара, производстве хила йиш йоаца телха гIулакхаш хьахилара, зехьа балха ха йоаеш хилара бахьанаш. Масала, дIадахача шера хьалхарча бархI бетта зехьа дайра сага 203 балха ди.

ДIаяланза я балха хьабахка болхлой тIехьабусаш, къахьегама ди чакхдалалехьа балхара ца а хоатташ дIабоалхаш, делкъанига хIама дуача хана ца йоагIаш дукха ха йоаеш моттигаш.

Бакъда, уж кхоачамбоацараш дIададахара къовсам лоаттабу болхлоша, къаьстта хьалхалаттарашa. Из дика хоалу укх тIехьарча цхьайтта шера: ДIадахача шера шерра яржа хилар сийлахьвоккха Ленин ваь 110 шу дизараи парте XXVI съезда баха ма боагIара накъабахарaи йола социалистически яхь. Цох доккха беркат даьлар. 100 совгIа волча сага, кхаь бригадо ленински юбилей тIаккхоачаш чакхъяьккхар иттлагIа пятилетка, ветта аьлча, заводерча беррига болхлоех пхелагIча даькъо. Из боккха толам бар, хьалха дIадахача шерашка план заводо кхоачашъяь ца хилар дагадехача хIаьта а.

Беррига советски наьха а санна, парте XXVI съезда исторически решенеша дог гIоздаьккха дIайолайир керда пятилетка завода коллективо. Съезда толамца накъабахара лаьца хинна социалистически яхь лагIъяллийтац.

Укх шера хьалхарча бийь бетта план толамца кхоачашйир. Бакъда, май бетта задани кхоачашъюьяланзар, иштта ялх бетта план а. Цун керттера бахьан дар заводе керда продукци хьае йолаяр. Из хийцца хьаюлацар болхлой шаьйба лалаца.

ТIехь-тIехьа лакхлу болхлоша кхоачамбоацараш дIадахара тIехьа лоаттабу къовсам. Цу тIехь аьттув боаккхарех цаI да болхлой политически сакхетам лакхлуш хилар. Парте съезда исторически решенеш кIоаргагIа дIайовзийташ беча балхах беркат доал. Уж дIайовзийт айхха коллектива вахарца ювзаш, хьалхашка латта декхараш дувцаш. Из деш шерра дIайовзийт хьалха латтача наха, бригадаша доаха толамаш, цар опыт, толамаш дахара ка мишта йоал.

КIезига маIан долаш дац хьалха латтача бригадашка е цхьаннена карагIдаьннар массане шоай а хеташ, массанеша лькка котало хIаране ший а лерхIаш цар къахьегаш хилар. Кхоачамбоацараш дIадахара тIехьа къовсам а лоаттабеш, производственни толамаш доахаш шу чакхдаккха дага ба «Автоспецоборудование» опытно-экспериментальни завода болхлой.

Ю. ЧАХКИЕВ.

РАЦИОНАЛИЗАТОРАШ

Укх шерей ерригача пятилеткан заданеш толамца кхоачашъеча кIезига дакъа кхачаш рационализаторашка сунженски мехкдаьттахой коллективе. ХIанз шоаштъка совгIа саг ва рационализатор волаш, вешта аьлча, хIара иттлагIа вола саг. Коллективе вIашагIсхай пхиъ рационализаторий бригада. Цар ах шера еннай 43 рационализаторски предложени. Царех дукхагIьяраш производствана юкъеяхийтай. Цар 20 эзар сома пайда баьб.

Предприяте рационализаце конкурс хилар. Шу доладеннача хана деиз Iайначa рационализаторски предложенеех оттаьй йоккха информационни материал: кхо бюллетень, карта, кхыдар.

«Сунжанефть» НГДУ структурни подразделенешта юкъе эггара дикагIа оттабаьб рационализаторски болх скважинашта капитальни ремонт еча цехе (начальник А. И. Войтов), мехкдаьтта промысле (начальник В. И. Синяткин), ремонтно-тIишлош еча участке (начальник С. А. Микертумов). ДикагIбола рационализатораш ба электросварщик Н. М. Змерета, слесараш В. В. Алленов, Н. Н. Рыбалко, газосварщик П. Н. Загорудников.

Эггара дукхагIа пайда луш йола производствана юкъейнхьа рационализаторски предложенеш я: цхьан штропе элеватор болх беш йолча хана юхакъовлаш йола клапан хьаеллей дIакъовлеи эша устройство аттача яьккха хийцар. Из хьаэуелар скважинашта капитальни ремонт еча бригада мастера А. М. Махнычева, цеха начальника А. И. Войтова. Цо 2 эзар сома маьха пайда белар. Оттаккаш тIачIоагIъяра эша кулг-кара лелаю лебедка кийчъе предложени елар вышкомонтажника П. А. Мирошниченкос. Из производствана юкъейоалаярах 1160 сом пайда баьлар. Автоматика воккхагIволча инженера В. И. Баевеи мехкдаьтта кийчдареи из дIадахийтареи участка начальника А. С. Коломыйцевеи теплообменникашка автоматически Iы дIачутергйолаш предложени елар. Из производствана юкъейоалаярах хIара шера 2700 сом совгIа пайда баргба.

А. БАКАЛЮК.

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

(Чекхдоалар. Долалуш 1-ча оагIо тIа).

Варедис Владиславе Андреевнана — Гудермесски педагогически училища директора.
Ильмиева Нюра Исаковнана — тIоина йолча школа дIаьхдаьча ден воспитательницана, гор. Грозный.
Лабунина Тамара Степановнана — Гойски юкъерча школа хьехархочоа, Урус-Мартановски район.
Лищенко Валентина Александровнана — № 17 йолча юкъерча школа хьехархочоа, гор. Грозный.
Макалова Александра Филипповнана — Советски юкъерча школа хьехархочоа.
Махмаев Жамалди Махмудовича — Комсомольски юкъерча школа хьехархочоа, Грозненски район.
Пономарева Зоя Ивановнана — Каргалински юкъерча школа хьехархочоа, Шелковской район.
Тимошенко Раиса Николаевнана — КПСС обкома отдела заведующена.
Хачукаева Хадыща Баудиновнана — № 1 йолча Ачхой-Мартановски бархI шера дешара школа хьехархочоа.
Шибилова Иналкъий Райхьанга — № 3 йолча юкъерча школа хьехархочоа, гор. Назрань.
Шерпов Иван Ефимовича — № 1 йолча Ассински юкъерча школа директора заместитела, Сунженски район.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Вальшин Владимир Дмитриевича — № 3 йолча юкъерча школа хьехархочоа, гор. Грозный.
Ганижева Iесий Фатиманна — Орджоникидзевски бархI шера школа хьехархочоа, Сунженски район.
Горданова Абузара Маликана — № 2 йолча Плиевски юкъерча школа хьехархочоа, Назрановски район.
Гучигова Асма Халидовнана — № 1 йолча Урус-Мартановски юкъерча школа хьехархочоа.
Домбаев Асламбек Азиевича — № 2 йолча специальни школа-интерната директора, гор. Грозный.
Дьякова Татьяна Михайловнана—Червленски юкъерча школа хьехархочоа, Шелковской район.
Жданова Людмила Васильевнана — № 1 йолча Алхан-Калински юкъерча школа хьехархочоа, Грозненски район.
Зеленская Валентина Никифоровнана — Алпатовски юкъерча школа хьехархочоа, Наурски район.
Искаилова Людмила Хабибулаевнана — № 2 йолча Веденски юкъерча школа хьехархочоа.
Латышева Нина Григорьевнана — просвещене, лекхерча школа, Iилман учреждений болхлой профсоюза Грозненски горкома председатела.
Правельный Николай Яковлевича — Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретара.
Чапанов Мальмада Сергейна — Йоккхача Ачалкхерча юкъерча школа директора, Малгобекски район.
Шовхалов Мухьади Мовлаевича — № 1 йолча Автурински юкъерча школа хьехархочоа, Шалински район.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Абдулкадырова Роза Алхазуровнана — № 1 йолча Аргунски юкъерча школа хьехархочоа, Шалински район.
Галлер Эльза Егоровнана — № 37 йолча юкъерча школа хьехархочоа, гор. Грозный.
Гутельман Вадим Михайловича — Нохч-ГIалгIай АССР просвещене министерства инспектора.
Гриднева Людмила Павловнана — № 1 йолча Знаменски юкъерча школа хьехархочоа, Назрановски район.
Елинская Анна Васильевнана — № 2 йолча Горагорски юкъерча школа хьехархочоа, Надтеречни район.
Ибаева Зарият Гайраевнана — Наурски юкъерча школа хьехархочоа.
Исламов Лом-Али Сайдалиевича — Алхазуровски бархI шера дешара школа хьехархочоа, Урус-Мартановски район.
Искаилова Зулай Ачиевнана — № 3 йолча юкъерча школа хьехархочоа, гор. Гудермес.
Коротких Валентина Моисеевнана — халкъа образованин Ачхой-Мартановски районни отдела инспектора.
Кусаева Асият Джабраиловнана — Саясановски юкъерча школа хьехархочоа, Ножай-Юртовски район.
Межидова Мадаш Абдуловнана — Мескер-Юртовски юкъерча школа хьехархочоа, Шалински район.
Мухаева Асма Татаевщана — № 2 йолча Староатагински юкъерча школа хьехархочоа, Грозненски район.
Самойлова Антонина Никитичнана — № 90 йолча детсада воспитатела, гор. Грозный.

КЪАХЬЕГАМХОШТА «КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА МЕДАЛЬ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума

У К А З

(Чекхдоалар. Долалуш 16 июле араьлначу номер тIа).

«Росгалантерея» Нохч-ГIалгIай базе гIолла:

Рыжкова Вера Александровнана — йоккхагIйолча товароведа.

Город ЦIеньвча спецавтопредприяте гIолла:

Лысенко Галина Ивановнана — болхлочоа.
Морозова Анна Ивановнана — техника.
Чиркова Полина Герасимовнана — уборщицана.
Шаранов Ефим Николаевича — грузчика.

«Чеченингушводстрой» Грозненски автобазе гIолла:

Кантемирова Любовь Алексеевнана — раздатчика.
Радько Александра Иосифовнана — диспетчера.
Семенов Виктор Валерьяновича — мотериста.

Грозненски почтамте гIолла:

Неклюева Лидия Александровнана — почтальона.
Обыхвост Анна Леонтьевнана — буззама отделене начальника.
Сконова Антонина Фроловнана — уборщицана.

«Чечингторгмонтаж» торгови техникана йолча Грозненски специализированни производственни комбинате гIолла:

Бордовская Вера Никитичнана — машиниста.
Тузова Зима Ивановнана — машиниста.

Нохч-ГIалгIай АССР жилищно-коммунальни боахама министерства НОТ лаборатора гIолла:

Смирнова Ольга Васильевнана — йоккхагIйолча инженера.

МВД ведомственни йоацача охрана отделене гIолла:

Щербина Надежда Александровнана — керттерча бухгалтера.

Телевиденен радиовещанен НГIАССР Госкомитете гIолла:

Попов Петр Петровича — пенсионера.
Черная Зинаида Дмитриевнана — фонотека заведующена.

Нохч-ГIалгIай Iилма-техникан ветеринарии станце гIолла:

Дубовой Сергей Захаровича — директора заместитела.

«Консервплодоовощ» яхача объединене дIа-юха лелача механизированни колонне гIолла:

Кульбаченко Дмитрий Андреевича — бадхий йоккхагIйолча производителя.
Морозов Николай Петровича — инженера.
Савин Николай Петровича — керттерча инженера.

Гороно № 12 йолча детсаде гIолла:

Бекмурзаева Махьмада Iайшета — хьахочоа.

Грозненски экспериментальни мебельни фабрике гIолла:

Новикова Антонина Кирилловнана — йоккхагIйолча экономиста.

«Грозненский рабочий» яхача издательстве гIолла:

Приоров Александр Евгеньевича — вахтера.
Юдин Федор Трифоновича — дворника.

Социальни Iалашон Ленински отделе гIолла:

Колесникова Вера Николаевнана — пенсионеркана.

Республикански кожно-венерологически диспансере гIолла:

Марутян Кнара Цатуровнана — медсестрана.
Яковенко Анна Васильевнана — медсестрана.

НГIАССР мелиорацен хий боахамаш министерстве гIолла:

Вартанова Евгения Абеловнана — пенсионеркана.

«СевКавгипрозем» яхача институте Нохч-ГIалгIай филиале гIолла:

Роменец Лидия Львовнана — пенсионеркана.

«Юность» яхача комплексни берий-кхелетарий спортивни школе гIолла:

Хамбиев Мунсуд Султановича — тренера.

«Консервплодоовощ» яхача Нохч-ГIалгIай объединене гIолла:

Тарасова Евгения Григорьевнана — пенсионеркана.
Лукьянова Екатерина Михайловнана — пенсионеркана.

«Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене гIолла:

Кравченко Серафим Корнеевича — йоккхагIйолча инженера.

№ 2 йолча бера цIагIа гIолла:

Радько Нина Рубеновнана — санитаркана.
Ржевская Александра Гавриловнана — санитаркана.
Тюрина Валентина Гавриловнана — санитаркана.

«Гастроном» торге гIолла:

Рябина Людмила Васильевнана — пенсионеркана.

«Металлист» яхача заводе гIолла:

Савельев Алексей Филипповича — электросварщика.
Шульгин Александр Ивановича — жестянщика.

«Грознефтегеофизика» яхача треста геофизически ремонтно-комплектовочни конторе гIолла:

Алексеева Евдокия Александровнана — болхлочоа.

«Чеченингушстройматериалы» яхача объединене № 2 йолча гIишлон материалий Грозненски комбинате гIолла:

Джемулаева Ескитана — пенсионеркана.
Миронова Антонина Галактионовнана — садчика.
Савина Мария Матвеевнана — сушильщицана.
Хачукаева Захрана — укладчицана - сортировщицана.
Черненко Владимир Ивановича — слесара.

«Чеченингушвино» яхача производственни объединене гIолла:

Каратаев Хамид Юсуповича — пенсионера.

Н. Заболотне цIерагIча республикански книжни типографе гIолла:

Негоднова Антонина Леонтьевнана — переплетчицана.
Сорокина Валентина Михайловнана — копировщика.

Нохч-ГIалгIай республикански краеведчески музее гIолла:

Солонинкина Антонина Андреевнана — кассира.

«Грознефть» яхача производственни объединене технически исследуемо гIолла:

Чуфрина Зоя Николаевнана — техника.

Шурий промышленноста Нохч-ГIалгIай объединене Грозненски шурий комбинате гIолла:

Ломакина Валентина Федоровнана — машиниста.
Гетманова Раиса Андреевнана — пенсионеркана.

Нохч-ГIалгIай книжни издательстве гIолла:

Поваляев Юрий Семеновича — редактора.

№ 1 йолча полуклинике гIолла:

Подверная Анна Нестеровнана — пенсионеркана.

Грозненски автотресте гIолла:

Беляева Клара Валеевнана — гаража диспетчера.
Шемель Степанида Акимовнана — санитаркана.

«Гастроном» торге гIолла:

Бабич Евдокия Даниловнана — керттерча бухгалтера.
Морозова Мария Григорьевнана — уборщицана.
Маняхин Александр Яковлевича — йоккхагIйолча инспектора.
Матвеева Натащана — уборщицана.

Профтехобразовани Нохч-ГIалгIай республикански управлене гIолла:

Данилова Раиса Карловнана — керттерча бухгалтера.

Нохч-ГIалгIай транспортни управлене Грозненски [illegible] гIолла:

Тарханов Григорий Степановича — пенсионера.

Нохч-ГIалгIай АССР социальни Iалашон министерстве гIолла:

Коровкина Майя Ивановнана — йоккхагIйолча инспектора.

«Консервплодоовощ» яхача объединене «Родина» яхача совхозе гIолла:

Бриндюкова Феодосия Сергеевнана — бригадира помощника.
Удановская Екатерина Юрьевнана — пенсионеркана.

НГIАССР республикански больнице гIолла:

Аванесова Цагик Андреевнана — медсестрана.
Крымова Мария Антоновнана — санитаркана.
Меркулова Софья Дмитриевнана — йоккхагIйолча медсестрана.
Полищайко Вера Николаевнана — терапевтически отделене заведующена.
Резник Лариса Викторовнана — йоккхагIйолча медсестрана.
Смирнова Лидия Викторовнана — йоккхагIйолча медсестрана.

Грозненски производственни швейни объединене гIолла:

Айрапетова Гайкануш Саркисовнана — пенсионеркана.
Бунеева Вера Трофимовнана — швея-мотористкана.
Бутенко Нелли Сергеевнана — пенсионеркана.
Балдырева Елизаветта Ивановнана — пенсионеркана.
Безрешнова Мария Тимофеевнана — пенсионеркана.
Ветчинкина Елена Дмитриевнана — пенсионеркана.
Вахрушева Лидия Александровнана — пенсионеркана.
Гадзевич Антонина Тимофеевнана — пенсионеркана.
Гологузова Анфиза Фоминичнана — № 22 йолча детсада нянана.
Жовнер Анастасия Сергеевнана — хьахочоа.
Заболотнюк Нина Исаковнана — пенсионеркана.
Ильчукова Анна Алексеевнана — пенсионеркана.
Ионова Мария Галактионовнана — пенсионеркана.
Кузьмина Мария Алексеевнана — № 17 йолча детсада нянана.
Копылова Надежда Ивановнана — № 22 йолча детсада нянана.
Ковалева Мария Григорьевнана — пенсионеркана.
Коваленко Александра Дмитриевнана — № 17 йолча детсада нянана.
Мазиюкова Евдокия Павловнана — № 17 йолча детсада садовника.
Масалова Пелагея Михайловнана — уборщицана.
Наурбиева Любовь Багдановнана — пенсионеркана.
Пахомова Мария Алексеевнана — пенсионеркана.
Пронькина Елена Максимовнана — пенсионеркана.
Паперная Кейла-Ханна Заимовнана — пенсионеркана.
Соколова Вера Васильевнана — пенсионеркана.
Савина Пелагея Ивановнана — раскладчицана.
Садыкова Наталья Яковлевнана — раскладчицана.
Тихонова Анна Игнатьевнана — раскладчицана.
Тунгаев Ахмед Муслимовича — грузчика.
Федорова Екатерина Никитичнана — раскладчицана.
Хазан Соня Шлоймовнана — раскладчицана.
Черникова Тамара Сергеевнана — раскладчицана.

Ленински райисполкоме гIолла:

Кулбужев Висан-Гире Тагирхана — йоккхагIйолча контролера.

Нохч-ГIалгIай респотребсоюзе гIолла:

Аракелова Софья Богдановнана — материально-технически снабжене отдела йоккхагIйолча инженера.
Верещева Евдокия Николаевнана — пенсионеркана.
Мартюкова Лариса Алексеевнана — уборщицана.
Яросевская Тамара Мифодьевнана — отдела начальника.

Грозненски городской радиотрансляционни узле гIолла:

Карпиков Григорий Кузьмича — электромонтера.
Канейчиков Ростислав Владимировича — электромонтера.
Фаградова Зинаида Арутюновнана — буззама оператора.

Профессиональни союзий областни совете гIолла:

Иванов Борис Семеновича — хьун, хьаьхата, дахчах хIамаш ера промышленноста болхлой профсоюза обкома председатела.
Федоров Петр Захаровича — капитальни гIишлон начальника.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель **Х. БОКОВ.**
Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь **Н. ПРАВЕНЬКИЙ.**

г. Грозный.
1981 шу, 15 июнь.

ХУРГБОЛЧА ХЬУВКЪАМА ДУХЬА

Къахьегама толамаща чакхдаккха гIерт цхьайттлагIча пятилетка хьалхара шу республика юрта боахама къахьегамхой. Массанахьа шерра хьаьжай «Пятилетка хьалхарча шера — ударни финиш» яха социалистически ях.

Ялат керттера хIама да. Из чуэцара деш дола деррига балхаш беррига теркам тIабохийташ хила деза. Укх шерара ялат чуэцаш дагалаттаде деза хьатIадоагIача шера из хьувкъадара де дезараш а. Ший хаинальен лерттIен дукхагIа гурахьа ялат дIадер, дикагIдола фу чутассар, бIаьсти дIаюргIйолча культурашта лаьтта кийчдар — уж тIехьатетта йиш йоаца гIулакхаш да.

Республика колхозашкен совхозашкен укх шера гурахьа дIаде деза дукха хIама ца эшаш 210 эзар гектара тIа ялат. ДIаде деза цхьоалагIча классагIа дола фу. ДукхагIа дIаде деза ца перекрестнии перекрестнодиагональнии хьасапе, тIаккха дукхагIа хьувкъ ялат. Фу дIадучча хана мугIарашка хьарца еза гранулированни минеральни удобренеш. ДIадийна ялат дикагIа хьувкхьийтара лаьтта тIуна латтаргдолаш хий дилла деза.

Бакъда, иштта гурахьа дувлен лаьрхIа хий диллара гIулакх хIара шера юкъагIдуташ да. Масала, дIадахача 1980 шера дилла доагIачох 67 процент мара дилланзар из.

Вай республика гурахьа дувш дола ялат шийхаппахьа дIадер мел лоархIаме да хувца дезаш дац. Цунца цхьана, гурахьа дувш дола ялат ха толхадаь дIадийра совхьа 35 процент республике бIарчча хьанийца, хIаьта Надтеречни, Сунженски, Наьсарен, Урус-Мартана районий боахамашка кхы а дукхагIа. Хоттам, культураш чуэцар, кхыдар ялат дIадера халаш тIехьахар бакъдеш бахьан хила бйш яц. Бахьан да болх вIаштIехьа ца баккхар. Масала, ахьадолча боахамашка 35—40 процент трактораш еха я, тракторхошаш боацаш а я хIанз. ХIаьта лелаштьяраша цхьан сменагIа мара болх бац. Овсаре болх бара механизаторашта эша хьалаш хилийтац.

Республике эггара дукхагIа хулаш да гурахьа дувш дола ялат. Цудухьа боахамий кулгалхойи специалистийи, юрта боахама районни управленей болхлой, берригача ахархой эггара дукхагIа теркам тIабодаш дола гIулакх хила деза гурахьа дувш долча ялатаца дувзаденна мел вола хIама. ДIадувш долча ханахи агротехнически боарамахи тийша да гурахьа дувш дола ялат хьувкъилга дукха а дукхагIа даьхьа, КПСС XXVI съезде бегтала мадаюкхара, ялат кхедаи беррига колхозашкий совхозий болхлойи ударни участок я. Хаддашэ лаккхе еза лаьтта лелаира культура, тоас еза из дIадера структура, хьинарегIа къовсам лоаттабе беза хIара гектара тIа ялат хьувкъадара. Бакъдар аьлча, из дацлу цхьайолча колхозашкен совхозашкен. Массанахьа хилац фу шийхаппахьа кийчдеш, ледара лела овсар цIендаь дIадоаккхилга культураш хувцаш дIаюаш. ДIадахача шера дIадуш дола фу агротехника телхаеш лоаттадаь хилар бахьан долаш гурахьа дийна ялат дика тIа ца доалаш дисар Сунженски района XIX партсъезда цIерагIча колхозе, «Горагорскиний», «Джалкен» яхача совхозашка.

Зибь бокхе лоархIамболаш я бIаьсти дIахийча культурашта. Цо чIоагIа дика тоаю лаьттанцара хий, фе, кхачан режим, овсаре зене йола садоолца хIаманаш кIезигагIа хулийт.

ДикагIйолча коллективаша теркам тIабахийте бу из болх. ХIаьта Урус-Мартана, Шелковской, Сунженски, Наьсарен районий цхьадолча боахамашта зибь ю дикагIа йича а январен феврален.

«Грозненский молочный» яхача совхозе гурахьа ялат дIадера лаьтта ахара а зибь яра а къоастаю эггара ниэ болашагIа йола трактораш. Дийнахьа а бус а трактораша болх бу, задани тIехьховаьяло. ХIанз а цига болх беш я иштта тракторех лаьтта отряд. Цо ялат чуэцалие а лаьтта оах.

Бакъда, массанахьа а дац гIулакх иштта. Надтеречнии Шаьлен районий совхозашка а ялат чуийцачул тIехьагIа хIанз лаьтта аха доладаьдац. Хьалха еш йола зибь яра хIанз а уйла яьац цу районашкарча специалисташа. Кхы башха дикагIа дац из гIулакх кхыча районашка а.

Фуд цун бахьан? Эггара хьалха цун бахьан да юрта боахама органаша юкъарчал доацаш колхозашкен совхозашкен, хIаьта иштта производственни бригадашка а болх вIаштIехьа ца баккхар.

Цхьайолча колхозашкен совхозашкен ниэ бола тракторашка дийнахьа кхыдола балхаш а дайташ, бийсана лаьтта аха ерялийтац. Массанахьа ахац лаьтта шин сменагIа, массанахьа оттабаьбац мабоаггIара агротехнически технически тIахьожам машинашка овсаре болх байтара. Цкъаза трактористий шоай гIулакх дика вIаштIехьдаккхара опыт, къахьегамца цар дола дика гIулакх шерра кхычарна дIадовзийтац, кхетаме чIоагIьяц моральнии материальнии стимулаш.

Ха хьешаш яц. Цхьайолча колхозашкен совхозашкен гурахьа ялат дIадерам зибь ярам лаьтта оахилга тIехьатетташ хиларо хьагIадоагIача шера хьувкъам лаьгIбергба.

Мамогта дукхагIа яхиа еза органически удобренеш, къаьстта шекара свеклаш, коартолаш, кхыйола культураш дIаювча. Цига яхка еза комплексни минеральни удобренеш а. Из пайдане агрономически гIулакх да.

Бакъда, удобренеш кхашка яхкара план кховчашъяц цхьайолча районашка.

Ахархоша ниэса оал. фу дошо фонд я. Республика боахамаша дукха ялата, ялата-бобови, культурай, генарий, коартолий, баьций фу кийчде деза. Фу кийчдара планаш кховчашъе декхарийла я республика сортосемпром, моттигера юрта боахама органаш, колхозаш, совхозаш. Цар из дIадера дика кийчде деза. Къаьстта теркам тIабахийта беза дика тIадаргдолча сортах дола районированни фуи гибридаши хилийтара. ХIара колхозеи совхозеи кхоачаххилал дийнача сортах дола фу кийчдаь дIаоттаде деза.

Бакъда, цу гIулакха хIана дас санна еш йоакхо яц. Шелковской районе ялат чуийца баьннаб, хIаьта фу кийчдаь дIаоттадара гIулакх ледара лел. Кхы дикагIа латтац из гIулакх Наурски, Грозненски, Гудермесски районий боахамашка а. ХIанз дукха да цхьан ханна де деза балхаш, уж толамца чакхдаха а деза.

Х. ЯЛХАРОЕВ,
республика юрта боахама министерства керттера агроном.

ТОКИО. БIаь эзар гаргга саг гулленнаьвар Йоногн яхача столични парке японо-американски тIема политически альянс чIоагIъяра доаш дукхьала хилари раьза ца хилара дIахайта. Гаьнарча Малхбоале герошаш Iоадар кхераме хIама да. Митинге даьнначаш хиннараша американски администрацегара дьадийхар кхыча пачхьалкхий территорешка тIа ракетно-ядерни герзаш дIаийдела соцадар, цар тIахьийхар беррига японски къахьегамхой машара конституци лораяра, дерригача дунен тIарча машара тIехьа тIатеIIа къовсам лоаттабара шоай мугIараш кхотаде.

СУРТА ТIА: манифестаца доакъашхой парка аллеяшка. Транспаранташ тIек яьхка тIа довзкача плакаташ тIек да лозунгаш: «Лораергья ядерни йоаца кхо принцип», «Машара конституци хувцийтаргъяц!».

В. КУЧКО сурт. ТАСС фотохроника.

Дунен общественноста теркама юкъмоттиге

ЛАЬТТАН ТIАРА МАШАР ЛОРАБЕ

Дунен парламенташнен халкъашнен СССР Лаккхехьарча Совето даь кхайкарал геттара чIоагIа теркалдеш тIанийдад Сире бахача дукхача наха. — аьлар Сире парламента члена Ибрахим Бакре Дамаске АПН ший корреспондентаца В. Чемодинца къамаьл деш. — Кердача тIемаца дувзаденна тIехь-тIехьа даьхлуш сатем боабеши кхерамей йолча уйлано, йоах империалистически пачхьалкхенаша, ихы а сиhдаь герз хьадара духьалара къовсам махулла лакхбе беза. Израило дIалийца Iарбий деррига лаьтташ мукъадахара, шийн кхел ше къоастае а шийн лоIамера пачхьалкхе йилла а йола Палестина халкъа бокъо кховчашъяра, нийсхоацен массаиена лови долча тайпарен Гаргарча Малхбоалера крис дIанйкхара тIехьа латтачен кэмп-девидски сепаратни барта духьала болчен тха мехка дукхала империалисташен сионисташен тIехьтIехьа лакхдеш леладеча гIулакхаша къаьстта оарцагIбаьхаб сионийцаш.

Дунен халкъашта юкъера хьал ирдаларо, гаргарчен Юкъерчен Малхбоалера кхочкам айбаро цIаьхка в белгалдовлих КПСС XXVI съезде Советий мехко оттаяь инициативаш лоархIамея шоай ханкахьен хилар. Дунен тIом ца хилийтара кхм а низ дIабахийта безаргба. Цудухьа, овха чIоагIа могаду лаьтта машар хилийтара дег тIара советски наx тIехьа хилара тешал деш дола СССР Лаккхехьарча Совета кхайкарал.

(АПН).

Планаши карагIдаьннараши

ВIАЛЛА ГIОР ДIА ЦА ЙОАЛАЧА ЛАЬТТАН КIАЛХАРА ХИЙ

Дерригача дунен тIа № 1 йола проблема а хинна дIаотташ латт цIена мела хий. Фегара дIайихкхача вахара хиланза яргйоаца из элемент хIанзлехьа тоьаш яц 1 миллиарди 320 миллиони сага. Унахцlено лораяра йолча Дерригдунен организацена хетачох Лаьттан тIа долча деррига лаазарех 80 процент дараш бIеха хий меларца е хиланза даргдоаца гигиенически хьалаш ца хиларца дувзаденна да ВIашагIкхийттача Къамий Организаце кхайкадаьд 1981—1990 шераш мелача хин Дунен халкъашта юкъера итт шу да, аьнна.

Вай мехка дукха я хин ресурсаш, цхьабакъда, уж ресурсаш кIезигдургйоагаш цхьайолча районашка хIанзлехьа а де дезарий комплексаш уттае езача дIакхоачаш хий доадара темаш сиха дегIаух. Хьаьпаргья вай, масала, хьалха вIалла ца хиннача тайпара тахан боахамаш дIахо дегIаккхувлара перспективаш юваш йола Малхбоаленн Къулбаседени районаш. Низ бола хин артереш — Енисей, Лена, кхыдола итташ доккхий хиш, бIаьш озераш — уж хийца кхоачамболаш да бахача низа а халкъа боахама а тIатIа дукхагIа эшача цIенача хица. Бакъда, къулбаседерча территорей башхалонаша — вIалла дIа ца йоалача гIоро, геттара чIоагIа йолча шелало — лаьттан тIарча хих пайда эцилга геттара чоалхане доаккх. Царна тIабуж шера 7—8 беттагIа дIа ца боала 1,5—2 метр сомал дола ша. Хин проблемаш хьалхашна уттт вайнига долхача доаккхача хиштен озераштен гаьна яьда районаш караергдараш а.

Цу тайпара хьалаш долча къаьстта лоархIамболаш да лаьттан кIалхарча хих боахаме шерра пайда эцара лаьтсьи гIор тохкаш болча Iилмахоша даь балхаш. 1980 шу чакхдоалаш СССР Iилман Академе Сибарегlарча отделене Якутскерча гIор тохкаш йолча Института балхахоша ялх шера баь болх чакх а боаккхаш, оттадир «Малхбузен Сибарегlен гIора гидрогеологически районирование» карта. Цу тайпара долча хьалхарча карто чулоац 8 миллион гаргга квадратни километр йола Енисейгара Берингова форлвга кхаччалца улла территори, из 2,5-зза дукхагIа да Франци, Испани, Итали, Швеци, Финлянди, Норвеги, ФРГ, Великобритани цхьана вIашагIтехача дIалаьцачул.

Карта оттадеча пайда ийцар тIехкьарча 15—20 шера мерзлотоведаши, геологаши, гидрологаша баьча балхах, аренашка кхы тIа тохкамаш эир. Электронно-вычислительни машинашка еррига данниеш техкачул тIехьагIа къоастадир лаьттан кIалхара хиш хьахилара, уж кIоаргa хилара, цар дукхала а химически состава а йола закономерносташ. Массаза йолча гIоро тешшаме лорадеш доля лаьттан кIалхара дира доаца хиш лаьттан тIа долчарца нийсдича совле йолаш да; уж цIенде дезац, шера моллагIча хана царех боарамагIа пайда эца йиш я.

Лаьттан кIалхара хиш — артезиански бассейнаш—400 структура йола йоккха ялх область белгалъяьнкхай карта тIа. МалхбоалахьаРча Сибарегlа а СССР-а Къулбаседа-Малхбоалехьа а лаьттан кIалхара хиш массанахьа да, цхьабакъда, уж массанахьа теза дац. Масала, Якуте къулбаседера хиш дукхагIча даькъе дира да, царех пайда эцарга дог даха дезац.

Советски Союзе эггара йоккхагIчарех ца I я Якутски артезиански бассейн, цо миллион квадратни километр гаргга моттиг дIалоац. Лена яхача додача хица цхьана цо кхоачам бу Якутска а Якутски АССР-а центра кхыча нах бахача пункташта а. Теркам тIаоzаш я Якуте къулбехьа йола Чульмански бассейн, укхаза хьахул Байкало-Амурски магистрала зонера хьалхара Къулба-Якутски территориально-производственни комплекс. Специалисташта хетачох цу комплексана кхоачам бара цIена хий шортта да укхаза.

Лаьттан кIалхара хий хьадеккхарца ювзаенна йола дукха технически проблемаш хIанзлехьа къоастаяь я. Массаза а гIор йоаллача моттигашка бурув тохилга хIанз сел хала гIулакх дац. Скважинашта ша бергбоацаш дикагIа йола методаш лохаш дукха ха яьккхар, из проблема а хIанзлехьа къоастаяьй. Якутски специалисташа хьабаьб бIоахлуш бола электрически кабель, гIор мел йоалла кIоарга скважина Iочубохийт из. Массехк шера болх ца беш хинна скважинаш а кхыметтел кабела чугIолла ток хийцача болх бе йолалу. ХIаьта, болх беш йолчарна эша температура лоаттаю автоматически терморегуляторашв.

ХIаьта а, массаза гIор йоаллача моттигашкара лаьттан кIалхара хий тахкара, из хьадаккхара йола проблемаш йиаза къоастаяьй аьлча хIанз а хьалха хургда. Карта оттаделга чIоагIа лоархIаме дале а из цхьа эгаз мара яц. Кхы а кIоаргагIа тахка езаш я лаьттан кIалхара хиш хьахилара башхалонаш, пайда ийцача хин ресурсаш юхаметтаоттаеча процессашта прогнозировани елга.

Павел МЕЛЬНИКОВ,
СССР-а Iилман Академе член - корреспондент, СССР АН СибарегIарча отделене гIор тохкача Института директор.

ТХА ИНТЕРВЬЮ

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ПАЧЧАХЬАЛККХЕН...

Уьх шера Нохч-ГIалгIайчен столице — город Грозне болх бе йолалу кхы цхьаькха институт. Из я Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен педагогически институт. Цу гIулакхо дикка гIо-новкъостал дерга вай республике хьехархой дукхагIа хилийтара, из социально-культурни дегIайоалларa. Цунах лаьца интервью хиннай тха корреспондента Б. Абадиева института ректорца М. У. Умаровца.

— Мукара Умарович, вай республике педагогически институт хьеллар боккхача ваьхе гIулакх да. Цунах лаьца Iа дийцача бакъахьа хилар тхона.

— Массе оагIорахьара дегIаеена саг хьалкхевелга, иьона тIехье дийшаи лакха коммунистически кхетам болаш хьалкхеар керттера декхар лоархI вай хьамсарча коммунистически парте. Из гIулакх тIаддлхад вайна массанена а массехк бутт хьалха хиннача КПСС XXVI съездо а.

Нохч - ГIалгIайчен столице — город Грозне педагогически институт хьеллар — Iалальмате бехктокхамe гIулакх да. Вай республике тоьаш бац хьехархой. Лакха педагогически кийчо йолаш бола хьехархой хIаьта а.

Дезалгара дальча эггара хьалха кхуваш йоагIача тIехьенна кхетам лур, вахаре кийнь цуина бовзийтар хьехархо ва. Цо хьалкхебу Даьхен бизза бола къонгаш, дийша болаш, вахар довзаш, тахан шийна Даьхено дIадехар кхоанерча тIехьенна дIадала кийчавар. Цудухьа вай республике хьехархой кхебеш йола институт хьеллар тIехь тIайоагIача хана вай республика социально а культурно а дегIайоалаяр лаьрхIача а доккха дика хIама да.

Бехктокхаме декхар да вай Даьхено шиб хьехархошта хьалхашка оттадеш дар, хана вьлча, таханара дешархой вай кхоане я. Цудухьа хIара бер, хIара дешархо бизза вола саг волаш хьалкхевар — хьехархочун керттера декхар. Веша вьлча я, дегIадена тахашара вай Iилма, техника, ерриге социальни прогресс — эггара хьалха хьехархочунгара хьадаьнна беркат да.

Эггара хьалха, школашка берашта луш бола кхетам хьехархо Iилма дика оала болаш кийчваь хиларца дувзаденна да. ХIаьта, из проблема республике дикагIа кхоачашъе вIаштIехьдаккхарга хьежна дIададарга хьехархо тоьац яха дешаш а.

— Орджоникидзе цIерагIча проспекта тIа да воагIеш хиача гу хоза хьалъль латта здани. ТоьаргйоIаш йий да бIарччача вуза?

— Бакъда, хоза дика здание я ва. Хьалъль йоалаш латт кхы цхьаькх а дешара корпус столовии. Цул совгIа, тхона хьалуш я № 3 йолча юкъерча школа здани а. ТIехь-тIайоагIача хана хьалъе лерхIаш я итт эзар квадратни метр хургйола дешара корпус. Института я йоккха библиотека, тахакарча технически средствашца Iалашъяь кабинеташ.

Лоацца аьлча, лакха квалификаци йола хьехархой кийчбаре эшаш мел дар долаш да. ТIайоагIача хана кхы а дикагIа тоалургда тха гIулакхаш. Мишта оал ма: тха кхуарча йокъ а Iайча, тха тунгалгах кIурэ я летача.

— ЦIенош оборудовани хилар дика да. Мишта латт шун институт педагогашца Iалашъелга?

— Аз лакхе маалларe, институте хьехархо дике кийчварца дувзаденна да школьникаш бизза кхетам луш хьалкхебар. Уж тайла лакха кхетам бола хьехархой кийчбара тхона эшар лакха опыт, дика квалификаци йола профессораши преподавателаши. Цудухьа, Iалальмате боккха теркам тIабохийтаци хержаб оаха уж. Ерриге кафедраш хьехархошца Iалашъяьй. Царех ахаш бараш Iилма степенаш йолаш а ба.

— Уьх шера шоана хьалхашка латтараш йоккхийи бехктокхамен проблемаш я. Царна юкъе керттерчарех цаI я уьх шера студенташ хьаэцара проблема я. Цунах лаьца фу артдар Iа?

— Студенташ хьаэцара Iалашо е тхо доладенна дукха ха я. Эггара хьалха хургболча абитуриенташка исвайовенгея, радион, телевиденен гIолла оаха дIакхайкхаьй кердача вузах лаьца йола информаци, арахийцад лаьрхIа дола плакат.

Болх беш я студенташ хьаэцара комисси, документаш хьалтуэцара лаьрхIа цIа денлад. Кийтъийт тха института деша отта безам болчарна информаци луш йола стендаш.

Уьх шера оаха хьаэцаргва 300 студент, цул совгIа, университетера тхога хьалуш йолча физвоспитане факультете а ва 200 гаргга саг, иштта уьх шера дешаш 500 гаргга студент хургва тха.

— МалагIча кагирхой дукхагIа аьттув ба шун институте деша отта?

— ДукхагIча даьхъе тха студентий контингент хургьа юрташкара школаш яьхача кагирхоех латташ. Цудухьа. уж Iалашбе декхарийло да тхо общежитешца. Цу гIулакха а йоаню,аьй оаха. Тахан тха йолаш я 380 моттиг йола общежити. Кастта е йолаю оаха 400 моттиг йола кхы цхьаькха общежити а. Уж тхоашта тоьаргьа аьнка хет тхона.

— МалагIча специальностех бола хьехархой кийчбеш хургьа шун вуз?

— Тха институто кийчбергба эрсий меттел литературан, физикан математикан, математикин физикан, къахьегамен общетехнически дисциплинайн, физически воспитане, юхххьанцарча классай хьехархой. Массехк дош аргдар аз факультетех лаьца. Индустриально - педагогически (цунах оал къахьегамен общетехнически дисциплинайн факультет) факультет вай мехкашкарча педагогически вузашка эггара хьалха хьеллаш я. Цудухьа нагирхой безам во тIаозаргба аьнна хет тхона, къаьстта кагийча наьха бар.

Укхаза кийчбергба дешархошта профессиональни ориентаци ялараш къахьегама кхетам баларан йолча кабинетей заведующеии инспектораши, инженерно - педагогически профиль йола специалисташ, общеобразовательни школашта эшаш бола къахьегам хьехара хьехархой, дешара производственни комбинатанта,. профтехучилищашта эшаш бола мастераш.

ХIаьта, физико-математически математикио - физически факультеташка кийчбергба вай республике Iалальмате чIоагIа эшаш бола лакха говзал йола физикан математикан, математикан физикан бола шерра профиль йола хьехархой.

Вайна массанена махарра, вай берригача мехка саина Нохч - ГIалгIайчене а йоакхо ю къамен бераша устия а письменни а эрсий мотт дикагIен кIоаргагIен Iомабара. Цу гIулакха эша къаьстта методика йола хьехархой. Цудухьа, тха институте хьаййиллай эрсий мотт а литература в къоман школе яха факультет. Цо новкъостал дергда хургболча хьехархошта бизза бола кхетам луш, эрсий меттахи литературахи кхеташ дешархой хьалкхебе.

Педагогика хьалхара кхетам балара факультето кийчбергба юххьанцарча классашкара хьехархой. Шеррача профилах Iомабергба укхаза студенташ. Царна ешаргьа теоретически дисциплинаш, педагогика, эрсий мотт, математика, природоведени, естествознание лардаш, Iомабергба лаьтта леладе, берий литература, изобразительни искусство, общественни Iилмаш хьехаргда, лургьа музыкальни образоваки, Iомадергда кхьдер.

— Мукара Умарович. я интервью чакхйоалаш, шун дIаболалуча балха лаьца лоацца а боккхаш, цхьаькха хеттар а дар со. ДIахо фу уйлаш я шун?

— ТIехь-тIайоагIача хана тха безам ба музыкально-педагогически художественно-графически факультеташ хьаелла. Кхы цхьаькха в да тхона дагадоаллаш. Вай юрташка Iалальмате чIоагIа эшаш ба доазол дехьара меттаи хьехаш бола хьехархой, тхахачарча дешна нийсса ахаш хIена бац аьнна. Цудухьа тха безам ба хьатIайоагIача хана университете духхьал переводчикаш мара кийчбергбоацаш, школашта эшаш бола хьехархой Iомабе доазол дехьарча меттай факультет хьаелла. Уж дагалаттараш да. Царех фу хул хано гучадоаккхаргда.

Морала темах

ЭГIАЗВАХАЧАРА ВОАСТАЛЕ

Дукха ха йоаццаш лег тIара дувнаш иттлагIча классе деша ягIача йиIга сога аьлар, бIоахбаьча аьшка чIийна тIа хьерчадеш керта чеш хьувзадеш со йовлзаш нанас хIама техар сона.

Вовзаш волча цхьан къонахчо аьлар сога, ше аьнар ца дича воIа етт аз.

Вайна каст-каста гуш да нанас ший зIамигача берашта етташ. Цкъа иштта эгIазъяха нана социе а яз бакъ ца луш хилар дIахайта а велар со.

— Аз етт цунна лоза а вергволаш, цунна из фуд а ховргдолаш, — аьлар нанас. — ТIаккха хоьргдя цунна ше маха лазар делга, хIаьта соцаргва из лета а ца леташ. I Верех лета дап нанея нийса дий? Бехке долча бера (сага) йийттача е за йийттача да бакъахьа? Кхетаза болча наха цу хаттарашта луш дола жоп шиш тайлара хила йиш яц. Цхьаккха дича а еттa-м мегаргьяц! Из вай бакъдой а педагогико дIадехаш дар хьаьце а, практике кхыдар да.

Школе шиъ яьккхай, нанас аьклар лаьдаш, хIаьтта тIадийха баракъа бIехьдаьд, нийсархошца летаа... Фуд укхаза педагогикапа къестаде? Из-м етта мадий.

Газеташа бече хоамагIа США хIара шере деси нанаси ши миллион гаргга долча берашта етт эггара къизагIча тайпара. ХIара дийнахьа юкъера лаьрхIача еттарах 13 бер ла. Род-Алленден университета социологе профессора Ричард Геллеса йоах, «американски дезалашта юкъе берашта еттиата цхьа моллагIдар а саина дола хIама да. Шоай берашта ца еттараш во дан нанек лоархIаш да. Дезале беш болча низо хьехулийт общество низ белга в. Из дIадаккхара овлангаре хувца еза обществa овмал а». Цул совгIа, США-рна дунехача школашка етта берашта. ХIаьта дукха ха йоаццаш Ланкхехьарча суде дийцар дешархошта школашкa етта бокъо зойла, яхаш.

А, из яц вай мораль. Вай духьала да берашта цIагIа а школе а еттаря, из вай хила йиш йолаш дац. Бакъда, вай яхац харцахьдаьнна бер човха ца деш дита. Кхетаме бер човхадар законагIа доагIаши диза даргдоацаши да. Цо кхетам лу бера, хьахулийт дика оамал, чIоагIа денал, лоIам, вахаре нийслу цхьадола харцахьара хIамаш дIадаха низ лу. ХIаьта, школе харцахьваьнар боагIаш бола бехк бнь соцаве веза. Иа ца дой кхьчарна вас [illegible].

Дукха ха йоаццаш сона город Нальчике, автовокзале бIаргадайра кхелетача бераша цхьан кIаьнка етташ. ЧIоагIа къизэ еттар цунна бераша. Милицега кхайка вайзар.

Автобусаца цIавоагIаш уйла йора аз: фу дар из, яхаш. Мичара евзар берашта иштта къизал? Цу хаттарашта жоп дукха тайпара хургда.

Харцахьдаьнача бера хIама техача фуд? Социарг мадий из. ДикагIа ладувгIаш а хургда. Иштта хет вайна. Иштта хила а хул, йиштта бер гучахьа иштта дале а, дей чухь эгIаздаха хул. Еттарех бер къиза доал, къахетачара дIавоал цун уйла, боь цун нахацара безам, саг лоархIаш хилар. Из дIадолалу цун эгара хьалха шийна йийттичуьгара, тIаккха кхычарга кхоач цун хьахиннад уж во оамалаш.

Бакъда, фуннагIа бера дойи а, цунга хIама ца оалаш хилар кхы в вогIа да. Уж во гIулакхаш сага оамалцара дIадаха дезаш хул школа, коллектив, общественность. ДIадоакий?..

Бераш вай мехка кхоане я. Цар дIахо хьадергда истори. Доккха хилча, кхийча цар шоай а хургда бераш. Уж хьалкхеде деза дика граждаааш хургболаш, дика даьйи новнойн хургболаш.

М. ФРОЛОВ,
РСФСР школа заслуженни хьехархо.

[illegible] саина кхы бовшача Каспийски форда чу лелача лосось деррига Iулаши 80 процент дола осетрови Iулаши чкъаьрий леладеча заводашка искусственни хьисапе хьадоладаь да. Йоах Iилмехоша. Азербайджана специализированни предприятей балха керттера лостам — форда чура осетровии лососевии чкъаьрий дебаделга. ХIара шере республика предприятеша Кура яхача доалча хи чу хец цу тайпарча чкъаьрий 20 граммагара 100 граммага кхаччалца деза дола 20 миллион совгIа пхьандаргаш. Пхьандаргаш укхаза кийчду искусственни осеменени а еш, тIанна басейнашкен садокашкен дегIадоаладу. Хи чу дIачухийначул тIехьагIа дийна дисараш кхо четрга кхоачаш дIаьха а 200 килограмага кхоачаш деза а хул.

Республике ихтиологаша беш бола болх «1981—1985 шерашка а 1990 шерага кхаччалца йолча юкъа а СССР экономически социальни дегIайоалаяра керттерча лостамий» Iалам лорадара хьакъехьарча раздела тIа дувцачa тайпара вIаштIехьбаьккхаб. Цига бегIадаь да хIанзарча а хьатIайоагIача а тIехьенна Iалама рузкъаш лораде деза аьнна.

Курински экспериментальни осетрови чкъаьрий завод — Азербайджане специализировании ярех цхьа предприяте.

СУРТА ТIА: заводской лабораторе болхло Сиоженко Натальяй пхандаргашка хьожаш я.

О. ЛИТВИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

ФУТБОЛ

КХАЬ МИНУТА—КХО БУРГАЦ

ТIехьара шуй ши ловзар «Терекa» дIадехьар сайрийна ворхI сахьат даьлча. Цу гIулакхо дикка новкъостал ду ловзачарна а хьожачарна а: йIовхал лаьгIъеннача хана ловза а хьажа а аттагIа да.

Иштта хоза. лаьгIо мух хьекташ мал ка зIанарий йIовхал йиача хана дIайоделар самардийрахьа Серго Орджоникидзе цIерагIча стадиона тIа «Терекaн» Таганрогерча «Торпедан» юкъе хинна матч.

БархIлагIча сахьта пхи минута яьлча Москверча арбитре. республиканнски категоре судьяс Абдулазизов Надира ловза майда тIа яьккхар шаькхе команда.

Хьалхарча пхи-ялх минута шоайла коанаIарашка дIахьа бургац тохар шиина команда футболисташа. Цунах цхьаннле аьттув баланзар. Хьоьший коанаIарашта дукхагIа тIагIертар фусандаьй. Хьалхарча тайма 38 минутах пенальтех бургац тоха бокъо хилар вай футболиста Ванин Валере. Саьн чу цо теха бургац юхатехар хьаьший вратара, бакъда, шуз бере шийкха бургац чутоха аьттув баьлар юхатIаьхийдача Валере.

Счет 1:0 йолаш салаIа яхар командаш.

ШоллагIа тайм йолаеннача пхелагIча минута цхьа юкъ яха мара вай коанаIарашка бургац чутохар хьаьпаш, цхьабакъда, цу юкъа дика лайзар вай вратарь а защитникаш а. Из кхерам этта минута ялалехьа кертаца Iалальмате хоза «Торпеда» коанаIарашка бургац чутехар Ксенков Игора. Цо из бургац чутехачул тIехьагIа чIоагIа сихбенна тIагIертар вай футболисташ Игора бургац чутеха оли минут ялалехьа цхьаькха бургац чутехар Ванина. цул тIехьагIа минута совгIа ха яьлча хьаьший коанаIарашка йиълагIа бургац чутехар Соколов Владимира. Иштта, шоллагIча тайме кхаь минутах кхо бургац чутехар «Терекa».

Счет 4:0 йолаш котало вайгахьа а йолаш чакхдаьлар из сакъердаме ловзар.

Чакхдаьннача йиитта ловзаре 23 очко а йолаш футбола шоллагIча лига кхоалагIча зоне лидер я «Терек». Шийца ловзаш хиннача командай коанаIарашка цо чутехай 24 бургац, хIаьта шиш коанаIарашка 4 бургац мара чакхъайитаац.

«Терекa» аргIанара вIашагIкхетар хургда 19 июле С. Орджоникидзе стадионе Ростоверча «Ростсельмашца».

Б. АБАДИЕВ.

САЛОIАЧА ДЕНОШКА

18 июль

С. М. Кирова цIерагIа культуран салаIарен парк. 10.00. Болх беш я аттракционаш. 10.00. Парка радио, «Ленина байрахо хьалхашкаьа дуг вай» яха радиоконцерт. 16.00. Кинолектори. «КПСС XXVI съезд дегIаена дегIаяра концепцех» яха лекци. 17.30. «Къахьегама къона гварди» яха кинофильм. 18.00. Баьццара театр. «Терек» яхача фирма вокально-инструментальни ансамбла концерт. 19.30. Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт.

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 11.00. Мультлото. 17.00. Кирова цIерагIча поселка цIей. Программе: Н. Анисимова цIерагIча завода кулгалхой выступлени. Эстрадни оркестра концерт. Гойтаргда фильмаш. 18.00. Симфонически оркестра концерт. 20.00. Болх беш я дискотека. 20.30. Баьццара театр. Гойтаргда художественни фильмаш.

Химикий культура Дворец. 10.00. Инсценировании фаьлгий конкурс. 10.00. Машара фонда лаьрхIа йизай выставка дохкар. 14.00. Баскетболах йола спортивни яхьаш. 14.00. «Тха кIира» яха радиожурнал. 20.00. «Планета» яха ахканара майда. «КПСС СССР арахьарча политиках» яха лекци. Тематически кинохьокхар.

Н. К. Крупской цIерагIа культура Дворец. 11.00. «СакъердамегIа дена нана» яха музыкальни утренник. 14.00. «Съездагара съездага ленински курсагIа» яха литературни обзор. 16.00. Болх беш я киноколектори. «Дешархо эстетически кхетам луш кхевар» яха лекци. Гойтаргда документальни фильмаш.

«Оргтехника» объединение культура ЦIа. 10.00. Болх беш я дешархочун салоIача ден клуб. 12.00. «МалагIча фаьлгера ва со» яха викто[illegible].

19 июль

С. М. Кирова цIерагIа культуран салоIарен парк. 10.00. Болх беш я аттракционаш. 10.00. «Довзанза дола наькъаш да вайна хьалхара дараш» яха радиоконцерт. 16.00. Кинолектори «XI пятилеткара металлурги» яха лекци. 20.30. «Къахьегама къона гварди» яха фильм. 18.00. Баьццара театр. «Грознефтеоргсинтез» яхача объединение РМЗ «Лира» яхача вокально - инструментальни ансамбла концерт. 19.00. Нохч - ГIалгIай паччахьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт.

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 12.00. Болх беш я аттракционаш. 11.00. Мультлото. 18.00. Эстрадни оркестра концерт. 20.00. Болх беш я дискотека.

Химикий культура Дворец. 10.00. Болх беш я «Атеист» яха клуб. «Гаьнарча дунешка викъ бар» яха беседа. 11.00. Болх беш да «Нийсархо» яха берий кинотеатр. Фаьлге кинопикъбар. 16.00. Теннисах йола спортивни яхьаш. 18.00. «Мехка гIолла» яха кинопанорама. 20.00. «Огонек» яха ахканара майда. «КПСС СССР арахьарча политиках» яха лекци. Тематически кинохьокхар.

ШКОЛАШКАРА БЕРИЙ САЛАIАРА МАЙДАШ

Ахкан ха берашта эггара хоагIа хета ха я, хIана аьлча, дешара шу чакхдаьнна салоIача юкъа вала йиш я пионерски лагере. Кхьча салоIача моттигашка. Цига йовз хIанзалца ца яйза Iалама хозленаш, ца дайза бераш, торо хуз царца хьоашал а доттагIал а хотта.

Ала деза, пионерски лагерашка дахa масседоъча берий вIаштIехьа ца доалига, хIаьта а цIагIа дисарий а дукха саготаш. Царна лаьрхIа ахкан хана школашка болх беш хул салаIара майдаш. [illegible] боккха лоархIамболаш гIулакх да, цкъа-дале, бераша сакъердаме дIахьу ахка, шоллагIа-дале, царга бIарглоккхаш тIаьхожаш хьехархой хиларагIа бераша салоIача ханах бизза пайда эц.

Назрановски районерча школашка боагIаш бола теркам бу цу гIулакха. Из болх къаьстта дика оттабаьб №№ 1, 2, 3 йолча Назранерча городской школашка. Спортивни ловзарашца, книжкаш дешарца а уж дашхарца а, кружокашка дакъа лацарца дIахьу шоай ахка цу школашкарча дешархоша.

Масала, № 1 йолча Назранерча школа дешархошта юкъе яьржай тайп-тайпара спортивни яхьаш. Физрук волча Б. М. Цицкиева кулгалдеш чакхъяьннай «Жи вари, кIаьнкаш!». «МайрагIех сихагIен, денал долацагIен» яха спортивни мероприятеш.

Майдашка хьшаре къахьегаш ба шоай болх дика ховш а дIахьош а бола дукха хьехархойи пионервожатеши. Царех ба Назранерча № 2 йолча школа хьехархой А. Х. Путоева, Х. А. Мальсагова. Ловзарийца кхетама болх бувзаш, бераш аздел долашеи балха тIера долшеи хила Iомаду цар. Дукхадезденна тIанйцар дешархоша «Массаза малх хилба!» яха цIей, «Дуне берий бIаргашца» яха суртаж дахкара конкурс, иштта кхьйола мероприятеш а.

Нравственни, интернациональни, идейно-патриотически кхетам луш дIахьу майдашкара болх Назранерча № 3 йолча школе а. Укхаза берий хаманшка хьежжа, цар дикагIа кхетаергйолча тайпара Iомаю КПСС XXVI съездеи VIII Ерригсоюзни пионерий слетеи материалаш. Цул совгIа, болх беш я баскетболах, волейболах, ийгача атлетиках йола спортивни секцеш.

Иштта сакъердаме дIахьоргья шоай салоIа ха Суркхотlарча № 2 йолча школа дешархоша а. Дешара шу чакхдоалаш духхьал аьхки берашта ловза аьнна школи нийкар шахматаш, шашкех, бургацаш, кхьдола ловзараш. Книжкашта безам тIаозаш а чIоагIбеш а беседаши лекцеши ешарца бешгаьльяннай школа библиотекарь йола Л. Аушева. Цу дIайихьай «Книжкаша гIо ду вайна даха», «Книжкаш — хьаькъал, уж лораде деза!» яха беседаш.

Дика оагIонаш ювцаш санна, дувцанза даргдац кхоачамбоацараш а. Вай белгалъяьккхача Суркотlарча № 2 йолча школе я дика фотолаборатори, йоккха столови. Бакъда, из а воьж а болх беш яц. Столове латта дикагIа йола оборудовани мухххоаш а йоаллалуш а латта дикьлагIа шу да. Цу хьала тIа эггай фотолаборатори а. Мел пайдае кургдар салоIаш дола берашна суртаи даха Iомадича е дел къийта цIагIа чуаха ца деза берашта школе кхача кийчбара гIулакх вIаштIехьдаьккхача. Теша безам ба, уж кхоачамбоацараш дIадаха школа администраци оарцагIъяргья аьнна.

Цхьаьнца дола кхоачамбоацараш нийслой а, шеко яц Назрановски районерча школашка болх беча, салоIача майдашка дешархоша ахка сакъердаме дIахьорхилараx.

С. АРЧАКОВ.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

18 июль
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Iуйранара гимнастика.
8.45 — «Дай-нанай», «модна?».
9.35 — «Дика товрарш — дукхагIа».
10.05 — «Из шоана хулургда».
10.30 — Октябрьски революцие цIерагIча Московски музыкальни училище теномони банийн оркестра концерт.
11.15 — Художника ваь 375 шу дизарга. «Рембрандт. Офорты». Iилмани-популярни фильм.
11.35 — «Спортлото 29-гIа тираж».
11.45 — «Мальха сана».
12.45 — «Кховне — металлургана Дар». СССР iаьржача металлурги министра И. П. Казанца къамаьл.
13.00 — «СелаIа» яха халкъа творчества телевизионни программай дунен халкъашта юкъера IV-гIа фестиваль: «Корнуальски дезе да» (Франци).
13.30 — «БIаргагушдар — тема халадар».
14.30 — Кердадараш.
14.45 — «Никарагуа: гитара а топ а» яхача телевизионни документальни фильма премьера. Автор а передача дIахьар а — международни обозреватель А. Каверзнев. Передача дIайолалуш къамаьл ду йоазонхочо Г. Боровика.
16.00 — Футболах йола СССР чемпионат. «Динамо» (Москва) — «Кубань». ШоллагIа тайм. «Динамо» яхача центральни стадионера трансляци.
16.45 — «Заречнерчарах бIаргнах» яхача фильма-концерта премьера.
17.15 — Политически обозревателa Ю. А. Летунова беседа.
17.45 — Центральни телевидение экрана тIа эггара хьалха. Г.-Х. Андерсена из цIи йолча фаьлгах дола «Русалочка» яха художественни фильм.
19.05 — Дунен халкъашта юкъерчa темах йола беседа. Къамаьл ду КПСС ЦК Дунен халкъашта юкъерча информацей отдела заведующе Л. М. Заметкина.
19.30 — «Олимпиада, хьо хала я» яха телевизионни документальни фильм.
21.00 — «Ха».
21.35 — СССР халкъа артиста, Паччахьалкхен совгIата лауреата, композитора А. Петрова авторски сайре. Ленинградера передача.
23.10 — ХIанзарча пятиборьех йола СССР чемпионат. Фехтовани.
23.40 — Кердадараш.

II ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Шахматии школа».
9.15 — «Вай совий беш».
9.45 — «Iуйранара почта» яха музыкальни программа.
10.15 — «Эрсий къамаьл».
10.45 — Велоспортах йола СССР чемпионат. «Къона пионераш» яхача стадионера передача.
11.15 — СССР халкъа артиста А. Соловьяненкос а Центральни телевидении Ерригсоюзни радиой эрсий халкъа инструментий академически оркестро а хкочаччаш М. И. Глинка романсаш.
11.50 — «Iилман вахар».
12.15 — У. Теккерей. СССР паччахьалкхен академически IIамани театра «Дохкал лезарий ярмарка» яха фильм-спектакль.
15.00 — Футболах йола СССР чемпионат. «Динамо» (Москва) — «Кубань». Хьалхара тайм. «Динамо» яхача Центральни стадионера трансляци.
16.00 — «Ахка цIена хьагукада».
16.40 — Мультфильм.
16.50 — «Заманхо» (гIазгIай метта).
17.30 — «Патриот» (нохчий метта).
17.55 — Киножурнал.
18.05 — Л. Степанова балет. Операн балетан Башкирски паччахьалкхен театра «ГIаргIулгай цали» яха спектакль.
19.35 — «Вай доьнчо хьоашагIа».
20.00 — «Бийса доькъала хийла шун, бераш!».
20.15 — «Уважение». Iилмани-популярни программа.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Парижски обитель» яха художественни фильм. Хьалхара сери. (Итали — Франци, 1967 шу).

19 ИЮЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Зарядка с дIвотта!».
9.05 — Искусства Воронежски паччахьалкхен института халкъа инструментий оркестра концерт.
9.30 — «Гургаь бетта сахьат».
10.00 — «Советски Союза гIулакх дене ва!».
11.00 — «Уважение». Iилмани-популярни программа.
11.45 — «Iуйранара почта» яха музыкальни программа.
12.15 — «Iилма а техника а». Киножурнал.
12.30 — «Юртара сахьат».
13.30 — «Музыкальни киоск».
14.00 — Б. Лавренев. М. Ермоловай цIерагIча Московски театра «Разлом» яха фильм-спектакль.
16.15 — «Тахан металлурга ди да». СССР бос болча металлурги министра П. Ф. Ломако къамаьл.
16.30 — «Шуь письмосегIа». Металлурги Дения йола музыкальни программа.
17.15 — «Дунен халкъашта юкъера панорама».
18.00 — Футболах йола СССР чемпионат. «Спартак» — «Таврия». В. И. Ленина цIерагIча Центральни стадионера трансляци.
19.45 — «Доазол дехьарча хьаьший бIаргашка Советски Союз».
20.00 — «Кинонихьбара клуб».
21.00 — «Ха».
21.35 — «Олимпийски регата сединарчий». Эстрадни программа.
22.45 — ХIанзарча пятиборьех йола СССР чемпионат. Дошна хIерна зелар.
23.15 — «Кердадараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.45 — Металлурга Денна долча документальни фильмай программа.
9.40 — «Халкъа творчество». Телевизионни обозрени.
10.05 — «Дийнача хIамай дунен тIа».
11.05 — «СелаIа» яха халкъа творчества телевизионни программай дунен халкъашта юкъера IV-гIа фестиваль (Монгольски Халкъа Республика).
11.25 — «Говза кулгаш».
11.55 — «Художникет дола дуцарш». Пабло Пикассо.
12.35 — «Хьона да мохк, тха хала». Фильм-концерт.
13.25 — Спортивни программа.
14.20 — «Григорий Котовский, йоазонхо». Телевизионни документальни фильм.
14.50 — «Шоа оперетто тIахьа».
16.30 — «Ши капитан» яха телевизионни дукхасерийни художественни фильм. ЯлхлагIа сери.
17.35 — «Сибирь». Къамайседен. Гаьнара Малхбоален карасзара исторех йола «Хьона гIочашка Даьхе я» яха телевизионни документальни фильм.
18.35 — Г. Свиридов. «Пушкински венок» яха дIасал СССР паччахьалкхен академически эрсий хора.
19.30 — «Дене кхьарий мехк» яха телевизионни документальни фильм.
20.00 — «Бийса доькъала хийла шун, бераш!».
20.15 — Футболах йола СССР чемпионат. «Динамо» (Москва) — «Динамо» (Тбилиси). ШоллагIа тайм. Минскера передача.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Парижски обитель» яха художественни фильм. ШоллагIа сери.

ДЕША БАХА ЛОВЧАР ТЕРКАМГА!

ГРОЗНЕНСКИ МЕХКДАЬТТА ТЕХНИКУМЕ 1981 — 1982 ДЕШАРА ШЕРА ДИЙНАХЬАРЧЕН ЗАОЧНИ ОТДЕЛЕНЕШКА ДЕША ДЕШАРХОЙ ДIАЧУЭЦИЛГА ДIАКХАЙКАДУ

УКХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕХ:

1. Пайдане оахкалаш лохаш ю геофизически методаши пайдане оахкалаш долча моттигашка тохкамаш дари (алхха дийнахьарча отделене).
2. Мехкдаьттан газовни скважинашта эксплуатаци яр (дийнахьарчен заочнии отделенешка).
3. Мехкдаьттан газовни скважинашка бурув тохар (дийнахьарчен заочнии отделенешка).
4. ЦIерах ювлара духьалара техникех кхоразлен (алхха дийнахьарча отделене).
5. Мехкдаьтта промыслови хими (алхха дийнахьарча отделене).

ДЕШАРА ХАНАШ

Дийнахьарча отделене — 8 класс яьккхарий — 3 шу 6 бутт.

Заочни отделене — 10 класс яьккхарий — 3 шу.

Техникумо деша боагIарашкара заявленеш хьанйю 31 июле кхаччалца.

Деша дIачуэцаш дIалуш йола экзаменаш хургья:

а) дийнахьарча отделене — 1 августа дена 20 августе кхаччалца;

б) заочни отделене — 11 июле дена 20 июле кхаччалцеи 13 августа дена 20 августе кхаччалцеи.

Деша боагIараша дIаяла еза экзаменаш:

8 класс чакхъяьккхараша:

1. **Математика** (дувцаш).
2. **Эрсий мотт** (диктант).

10 класс чакхъяьккхараша:

1. **Математика** (дувцаш).
2. **Литературен эрсий мотта** (сочинени).

Заявленеца хила деза документаш:

Низза юкъера йоаца е юкъера школа йистеяьккхара тешал е аттестат (подлинник).

Медицински справка (форма № 286) (справка бланкаш техникумера дIаэца йиш я).

Прививкайн анализий результатийн хьакъехьара справка.

5 фотокарточка (керта тIа хIама а йоацаш даьккха, 3х4 размер йолаш).

Ваь ха тIайола тешал е паспорт, военни билет (техникуме хьавеча хьахьокха деза).

Производственни балха стаж йолча къахьегама книжка тIара хьайица выписка.

Заявленеш хьачу а нийю йоагIаш йола справкаш дIа а тел укх адресагIа: НГIАССР 364006, г. Грозный, Клары Цеткина ул. 14/53.

Приемни комисси (№ 120 йола кабинет). Телефон 2-63-09, хьеха 52.

ТЕХНИКУМА ДИРЕКЦИ.

Хаоттам

Тахан республике гIоллен Грозне хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш малхбоалехьара секунде 3—8 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 26—31, Грозне 28—30 градус йIовхал йолаш хилен тарлу.

Кхоанен ломмен морхаш а йолаш, юкъ-юкъе догIа а делхаш тайп-тайпарча оагIонашкахьара секунде 2—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсана 14—19, дийнахьа 27—32 градус йIовхал йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул., 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехктокхама секретара — 9-24-00; отделий: партийни вахара — 9-24-04; промышленностех транспортех — 9-24-01; юрта бехкама — 9-24-06; культура — 9-24-05; кисьмой — 9-24-07; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарен, ереи, шоаттен деношка

СФ02319. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 2869.